

MAJ 2017

ILINNIARTITSISOQ

ILINNIARTITSISOQ

IMAK-imit saqqummersitaq
Udgivet af IMAK

Karl Frederik Danielsen (Akisuss.aaqqiss./Ansv. red.)
Ivalo Egede (Aaqqissuisoq/redaktør)

Nutserineq /Oversættelse
Hans Peter Broberg

Ilioqqaaneq/Layout
Ivalu Risager

Saqqaa/Forside
Assiliisoq/Foto: Jørgen Chemnitz

Amerlassusai/Oplag
1.500

Naqiterivik/Trykkeri
Toptryk

Imassanut killigititaq tulleg/Deadline næste nummer
15. august 2017

IMAK
Noorlernut 23
Postboks 867
3900 Nuuk
Oqarasuaat/Telefon 32 25 50
Fax 32 50 61
imak@imak.gl

IMAK-imi siulittaasoq/
Formand for IMAK
Karl Frederik Danielsen
Oqarasuaat/Telefon 32 25 50
Oqarasuaat angallattagaq/Mobil 54 33 39
imak@imak.gl

PINGAARNERUTITAQ **LEDER**

Siumut isigivugut
Nu ser vi fremad

Allakkat ammasut radiokkullu apersorneqarnek tassaapput ilinniagaqarnermut Naalakkersuisut ilaasortaannut appakaatitsisut, maannakkullu suleqatigiinneq aallartinneqarpoq

Der skulle et åbent brev og et interview i radioen til for at komme igennem til medlemmet af Naalakkersuisut for uddannelse, men nu er der etableret et samarbejde

IMAK-imi uagutsinnut pingaaruteqarpoq maannakkut Naalakkersuisuusunut ataavartumik attaveqarnissaq, taamaamallu suleqatigiinnissamik qaaqquisarpugut naalakkersuisut nutaat pilersinneqaraangata. IMAK-ip ilaasortani aqutigalugit atuarfinni pisunik annertuumik ilisimasaqarpoq, nipittalu, ilaasortatsinnut tunngasunik aaliangiisoqartussanngortillugu, tusarneqarnissaa pingaartittarparput.

Doris Jakobsen Ilinniagaqarnermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisutut toqqarneqarmat attaveqarfiginiarnera ajornakusoorsimaqaaq. Decemberimi allaffigaara, aammaloorlungalu januari-mi, tamatumuunakkut naalakkersuisoqarfimmut allakkap assinga nassiullugu. Martsip aallartinnerani sulit tusagaqannginnama, aaliangerpunga Naalakkersuisut tamaasa ataatsimut allaffiginirlugit. Tamatumuunakkut allaffeqarfimmiit akissut takkuppoq, kisianni naalakkersuisuni suleriaaseq pilugu imaqalik, apeqqutitsinnik akissutaanngitsoq.

Aatsaat IMAK-ip tusagassiutitigit Ilinniagaqarnermut Naalakkersuisoq allakkamik ammasumik nassiussivigimagu, allakkallu ammasup tunuliaqutaa pillugu ualikkut KNR-imiikkama, aatsaat qisuariartoqarpoq. Kiisami ataatsimiinnissaq aaqquissuunneqarpoq. Naalakkersuisoq Doris Jakobsenip saaffiginnissutigit tigusi-manngilai. Allaffeqarfianut apuussimapput, ingerlariaqqissimanatilli ajuusaarutigeqisaanik. Qaammatit pingasukkaarlugit ataatsimiittarnis-sarput isumaqatigiissutigivarput, ataatsimiinnerillu junimi, septemberimi decemberimilu inississimallugit, IMAK-ilu ilisimatuunut, kalaallit nunaata meeqqat atuarfianni oqaatsinik atuartitsinermik misissuisussanut, immersuisartussatut ilaasortanngorsimavoq. Aammattaaq Naalakkersuisoq Doris Jakobsen akuersaarsimavoq novemberip qaammataani sinniisut ataatsimiinnissaannut Ilulissani peqataanissaminut.

Aasamut sulinngiffeqarfissaq sukkasuumik qalliartorpoq, allaffeqarfimmiillu tamassi pitsaasumik qutsannartumillu aasamut sulinngiffeqarnissassinik kissaappatsigit. Allaffeqarfik aasaq tamangajaat inoqartussaavoq, ullullu tamaasa e-mailit atuarneqartarumaarput.

Det er vigtigt for os i IMAK at have løbende kontakt med det siddende Naalakkersuisut, og derfor inviterer vi til samarbejde, når der er dannet en ny regering. IMAK har gennem medlemmerne stort kendskab til det, der foregår ude på skolerne, og det er så vigtigt at vores stemme bliver hørt, når der skal tages beslutninger, der vedrører vores medlemmer.

Det holdt hårdt at komme i kontakt med Doris Jakobsen, da hun blev udpeget som medlem af Naalakkersuisut for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke. Jeg skrev til hende i december, og igen i januar, denne gang med kopi til departementet. I begyndelsen af marts havde jeg stadig ikke hørt noget, så jeg besluttede at sende et brev til det samlede Naalakkersuisut. Denne gang kom der et administrativt svar men det handlede om arbejdsgangen i selvstyret og var ikke svar på vores stillede spørgsmål.

Først da IMAK sendte et åbent brev til Naalakkersuisoq for Uddannelse til medierne, og jeg var i KNR om eftermiddagen om baggrunden for det åbne brev, kom der hul igennem. Og så kom der endelig et møde i stand. Naalakkersuisoq Doris Jakobsen havde simpelthen ikke modtaget vores henvendelser. De var nået frem til hendes administration, men de var ikke kommet videre, hvilket hun beklagede meget. Vi har aftalt at mødes hver tredje måned, og har fastsat møder i juni, september og december, og IMAK er blevet medlem af en referencegruppe til ekspertgruppen, der skal undersøge sprogundervisningen i den grønlandske folkeskole. Naalakkersuisoq Doris Jakobsen har i øvrigt takket ja til at deltage i vores repræsentantskabsmøde i Ilulissat i november måned.

Nu nærmer sommerferien sig med raske skridt, og her fra sekretariatet ønsker vi jer alle en god og velfortjent sommerferie. Sekretariatet vil være bemandet det meste af sommeren, og vi får læst e-mails hver dag.

■ Karl Frederik Danielsenimit, IMAK-imut siulittaasoq

■ Af Karl Frederik Danielsen, formand for IMAK

Sinniisoqarfiup ataatsimiinnissaanut 2017 ataatsimiigiaqqusissut

Indkaldelse til repræsentantskabsmøde 2017

ILINNIARTITSISUT MEEQQAT ATUARFIANEERSUT KATTUFFIAT

SINNIISOQARFIATA 2017-IMI ILEQQUUSUMIK ATAATSIMIINNERA INGERLANNEQASSAAQ /

HOLDER ORDINÆRT REPRÆSENTANTSKABSMØDE 2017

**HOTEL ARCTIC, ILULISSAT
12.-14. NOVEMBER 2017**

Oqaluuserisassat ileqqoreqqusat malillugit:

1. Aqutisussamik qinersineq.
2. Siulittaasup nalunaarutaa.
3. Naatsorsuutit.
4. Siunnersuutit tunniunneqartut
5. Aningaasatigut missangersuutit aamma qaammatisiutit ukiut marluk tulluuttut ilaasortat akiliutissaata aalajangersarnera.
6. Danmarks Lærerforeningip kongressianut aallartitassamik ataatsimik qinersineq
7. Siulittaasumik qinersineq
8. Oqaatigineqarsinnaasut allat

Siunnersuutit, oqaluuserisassanut ilannguteqqullugit kissaatigineqartut, siulersuisoqarfimmut tunniunneqareersimassapput kingusinnerpaamik **17. September 2017.**

Dagsorden ifølge vedtægter:

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning
3. Regnskab
4. Indkomne forslag
5. Budget og fastsættelse af kontingent for følgende 2 kalenderår.
6. Valg af 1 kongresdelegeret til Danmarks Lærerforenings kongres
7. Valg af formand
8. Eventuelt

Forslag der ønskes optaget på dagsordenen skal være bestyrelsen i hænde **senest 17. September 2017.**

*Ikinngutinnarsumik / Med venlig hilsen
Siulersuisut / Bestyrelsen*

Pisortat atuartinneqartut Lederne på skolebænken

**Pikkorissarnerit immikkoortukkaarlugit
aaqqissuussat iluatserujussuarsimapput.
Pisortanit, taakkununga pikkorissaqataasimasunit,
utertitsiffiqineqarnerput iluarinartorujussuuvog**

**De modulopbyggede kurser for nye
ledere er blevet en rigtig succes.
Tilbagemeldingen fra de ledere, der har
været på disse kurser, er meget positiv**

2014-imi isumaqatigiinniarnerni IMAK-p iluatsissimavaa meeqqat atuarfianni pisortanut pikkorissartarnissap eqqunneqarnera, taamaalillutik pisortat atorfinerlaat allaffissornermut pamersaanermullu aqutsinermik pikkorissarnissamik neqerorfigineqarsinnaangorlutik. Ilinniartitaanermut aqutsisoqarfiup pisortat ilinniartinneqarneri akilerpaa, pisortallu pikkorissarnerisa imaat Ilinniartitaanermut aqutsisoqarfimmit, KANUKOKA-mit IMAK-imillu aaqqissuunneqartarpoq.

Aaqqissuussineq pisortanut atorfinerlaanut tunaartaqarpoq, amerlaqaalli ukiuni arlalinni pisortaasimasut pikkorissarnermut peqataarusuttut. Sigrid Dahl oqaluttuarpoq: – Ukiuni siullerni 60-it pallillugit peqataasoqarpoq. Atuarfiup pisortai, tullersortai, immikkoortortani aqutsisut, ingerlatsiviit pisortaat pikkorissarput. Maannakkut immikkoortortani aqutsisuunerusut peqataasarput.

– Kingullermi pikkorissarneq marlunngorlugu avipparput, taamaalillutik pisortat nunaqarfinneersut immikkut pikkoris-

Under overenskomstforhandlingerne i 2014 lykkedes det IMAK at få indført kurser for ledere i folkeskolen, så nyansatte skoledere tilbydes et kursus i administrativ og pædagogisk ledelse.

Uddannelsesstyrelsen betaler for uddannelsen af lederne, og indholdet af lederkurserne tilrettelægges af Uddannelsesstyrelsen, KANUKOKA og IMAK.

Ordningen er rettet mod nyansatte ledere, men der var rigtigt mange, der havde været ledere i en årrække, der også ønskede at deltage i kurset. Sigrid Dahl fortæller: – Vi havde op mod 60 deltagere de første år. Både skoleinspektører, viceinspektører, afdelingsledere og forvaltningschefer kom på kursus. Nu er det mest afdelingsledere, der deltager.

- Sidste gang valgte vi at opdele kurset i to, så lederne fra bygderne fik deres eget kursus, der var

sartinneqarlutik imminnut tunaartalimmik, nangippoq Sigríð Dahl, IMAK’imi sulisoq.

Ilinniarneq marlunnik immikkoortortaqaq, immikkoortortaqaq allaffissornermik imalik kiisalu immikkoortortaqaq pamersaarnermik imalik. Immikkoortortami allaffissornermik imalimmi pikkorissartut makkuninnga ilisaritinneqarput, pisortatut aqutsinnaatitaaneq, pisinnaatitaaneq pisussatitaanerlu, pisortat ingerlatsinerannut inatsit, sullissinermut inatsit, børneattest, tjenestemandit inatsisaat, atorfillit inatsisaat, sulinngiffeqarnermut inatsit, sulinermut inatsit, atuarfiup siulersuisui, isumaqatigiissutit, ilitser-suinerit pillugit oqaloqatigiinnerit, napparsimalluni sulinnginnerit pillugit oqaloqatigiinnerit, malinneqqissaarnissamut unioqqutitsinerit pillugit suliassat, atorfimmuat atillugu oqaloqateqarnerit, suleqatigiinnissamut sunniuteqarnissamullu sinaakkutissatut isumaqatigiissut, SU-mut aamma SISU-mut sinniisut, sulinermut isumaqatigiissutit, aktivitetsplanit, mødeplanit kiisalu akissarsianik naatsorsuineq. Tamanna malittarisassanik naatsumik nassuiaanik kut ingerlanneqartarpaq, taavalu kingorna piviusut aallaavigalugit pisortat ulluinnarni suliaannut assigusunik sulisoqartarluni.

Perorsaanermut immikkoortortaqaq ilikkarnissamut paasinninermik imaqarpaq, Viviane Robinsonip pisortaanermut uuttuutit tallimat kiisalu pisortaanermut piginnaasat pingasut, ’Open to Learning’ modeli, aaqqissuussamik oqaloqatiginneriaaseq isumaqatigiissutillu, aaqqiagiinnginnermik suliaqarneq kiisalu pissusissamisoortumik pissusilersorneq.

Lisbeth Frederiksen, IMAK-imi ingerlatsinermut allattaasoq oqaluttuarpoq: – Aatsaat taama pitsaatigisumik aallartitsisimavugut. Aaqquissuussap atuarfinni aqutsineq pitsanngoriartissimavaa, pikkorissaqataasimasullu naliliinerat pitsaavoq suliaannut tunngaluinnarmat.

målrettet dem, fortsætter Sigríð Dahl, der er ansat i IMAK.

Uddannelsen består af to moduler, et administrativt modul og et pædagogisk modul. På det administrative modul introduceres kursusdeltagerne for ledelsesretten, ret og pligt, offentlighedsloven, sagsbehandlingsloven, børneattest, tjenestemandsløven, funktionærloven, ferieloven, arbejdsloven, skolebestyrelse, aftaler og overenskomster, vejledningssamtaler, sygefraværssamtaler, disciplinære sager, tjenesteteligen samtaler, rammeaftale om samarbejde og indflydelse, SU- og SISU-repræsentanter, arbejdstidsaftalen, aktivitetsplaner, mødeplaner og beregning af løn. Dette sker ved en kort gennemgang af reglerne, hvorefter der arbejdes med cases, som afspejler dagligdagen for lederne.

Det pædagogiske modul handler om læringsforståelse, Viviane Robinsons fem ledelsesdimensioner og tre ledelseskapaciteter, ’Open to Learning’-modellen, systematisk samtaleteknik og håndslag, konflikthåndtering og hensigtsmæssig adfærd.

Lisbeth Frederiksen, der er faglig sekretær i IMAK fortæller: – Det er simpelthen noget af det bedste, vi har sat i værk. Ordningen har været med til at løfte kvaliteten af ledelsen på skolerne, og tilbagemeldingen fra dem, der har været på kurserne, har været meget positiv, fordi det var så relevant for dem.

■ Ivalo Egedemit

■ Af Ivalo Egede

Hotel Arctic-imi Ilulissani pisortat ilinniartut oktober 2016

Lederuddannelse på Hotel Arctic i Ilulissat i oktober 2016

Nunaqarfinni atuarfinni pisortat

Skolelederne i bygderne

Nunaqarfinni atuarfiit pisortaat Ilulissani
9.-16. februar 2017 pikkorissartinneqarput

Skolelederne i bygderne var på kursus
i Ilulissat 9.-16. februar 2017

*Nunaqarfinni pisortat pikkorissarneqarneranni peqataasut ilaat
Nogle af kursusdeltagerne på kurset for lederne i byderne*

*Ilulissani februarimi 2017 pikkorissarnermi peqataasut
Deltagerne på kurset i februar 2017 i Ilulissat*

Pikkorissarnek Ilinniarfissuup pikkorissarfissaasa neqeroorutaata ataani 2016 upernaakkut qinnuteqarfigineqarsinnaasimavoq. Atuarfinni pisortanut, pisortat tullersortaannut aammalu afdelingsledernut innersuussaalluni. Pikkorissartitsineq IMAK-ip, KANUKOKA-p aamma Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup peqatigiillutik aqqissugaraat.

Pikkorissarnek marloqiusanut avinneqarsimavoq, allaffissornikkut aqutsineq aammalu atuartitsinermut perorsaanermillu aqutsinermut.

2016-mi ukiakkut pikkorissarnissami peqataaniartut amerlasimapput aammalu tassani nunaqarfinni atuarfiit pisortaat amerlasuut nalunaarsimallutik. Taamaariarmat pikkorissarnek marlunnut avinneqarsimavoq, tassalu illoqarfinni pisortanut aammalu nunaqarfinni pisortanut immikkut. Tassani pequtaavoq nunaqarfinni pisortat nunaqarfinnut samminerusumik pissutsinut naleqqunnerusumik pikkorissartinneqarnissamik pisariaqartitsimmata. Taamaakkaluartuq qulequttat aallaavigineqartut tassalu allaffissornikkut aammalu atuartitsinermut perorsaanermillu aqutsinikkut assigiillutik.

Allaffissornerup ataani inatsisit aqutsinermut tunngassuteqartut, isumaqatigiissutit, aqqutissiuussilluni oqaloqatigiittarnerit, napparsimaneq pillugu oqaloqatigiittarnerit, atorfeqartitaaneq pillugu oqaloqatigiittarnerit, suleqatigiinnissaq sunniuteqataaannissarlut pillugit isumaqatigiissut, sullivigissaaneq, sulineq pillugu isumaqatigiissut

Ilinniarfissuaq udbød i foråret 2016 et lederkursus for skoleinspektører, viceskoleinspektører og afdelingsledere, og kurset var tilrettelagt af IMAK, KANUKOKA og Uddannelsesstyrelsen.

Kurset var delt op i to, administrativ ledelse samt pædagogisk ledelse

Der havde tilmeldt sig rigtigt mange ledere til kurset om efteråret 2016 og blandt dem også mange var skoleledere fra byggerne. Derfor blev kurset delt i to, et kursus for skolelederne i byerne og et kursus for skolelederne i byggerne, fordi lederne fra byggerne havde behov for et kursus, som var målrettet deres forhold. Men overskrifterne var stadigvæk de samme, administrativ ledelse og pædagogisk ledelse.

På det administrative område introduceres love vedrørende ledelse, overenskomster, vejledningssamtaler, sygefraværssamtaler, tjenstlige samtaler, rammeaftale om samarbejde og indflydelse, arbejdsmiljø, arbejds-

tassangulu tunngatillugu akissarsiat inissisimaffii naatsorsortane-
rilu sammineqarput.

Atuartsinermut perorsaannermillu aqutsinikkut aqutsinermi
isiginnittaatsit tallimat, aalajangersimasumik malittarisaqarluni
oqaloqatiginneriaaseq assamminnerlu, ilikkarnermik paasinnin-
neq, aqutsinermi piginnaasat pingasut, ilikkagaqarnissamut am-
masuuneq OTL, aaqqiagiinngissutsinik iliuuseqarnerit siunerta-
gissaartumillu pissuseqarnerit sammitinneqarput.

Sammitinneqartut saniatigut peqataasut akornanni qanoq
ikorfartoqatigiissinnaanerlutik isumaqatigiissusiorput, tassanilu
akimorlutik aammalu regionikkaarlutik oqaloqatigiittarlutik pigi-
saminnik avitseqatigiiffiusumik.

Aammattaaq Qaasuitsup Kommuni Kultureqarnermut,
Atuartaanermut Sunngiffimmilu ingerlatitsivik aggersarneqar-
poq tassanilu ulluinnarni apeqqutit initusinnaasartut pillugit
apeqquteqarnissaminnik periarfissinneqarlutik akissuteqarfigine-
qarlutillu. Oqaatigissavarput pikkorissartut katillutik 19-upput
Qaanaamiit Kujataani Qassarsuk tikillugu peqataammata, amer-
lanerpaallu Qaasuitsup Kommunianeerlutik.

Pikkorissaasut marluusugut ullut tamarluinnaasa nalilersui-
sarpugut ulloq qanoq ingerlasimanersoq aammalu aqaguani piler-

tidsaftalen samt lønklassificering og lønbereg-
ning.

Det pædagogiske område handler om de fem
ledelsesdimensioner, systematisk samtaleteknik
og håndslag, læringsforståelse, de tre ledelses-
kapaciteter, åbenhed for læring OTL, konflikt-
håndtering og hensigtsmæssig adfærd.

Derudover lavede deltagerne samarbejdsaf-
taler, og gennemførte samtaler på tværs af regio-
nerne, hvor de tog emner op, de havde på hjerte.

Forvaltningen for Kultur, Undervisning og
Fritid i Qaasuitsup Kommunia blev inviteret,
hvor deltagerne fik mulighed for at stille spørgs-
mål og få svar omkring spørgsmål, som kan føles
tunge i dagligdagen. Der deltog i alt 19 på kurset,
og deltagerne kom fra Qaanaaq i nord til Qas-
sarsuk i syd, dog kom de fleste fra Qaasuitsup
Kommunia.

Vi to, der afholdt kurset, evaluerede kursus-
forløbet hver dag, og aftalte løbende hvordan vi
kunne tilpasse kindholdet af kurset til bygdernes
forhold.

Pikkorissarnermi peqaasut/Kursusdeltagerne: Tunorlermiit talerperlermiit/Bagest fra højre: Ane Louise Ivik, Savissivik; Karoline Imm. Kristiansen, Kangersuatsiaq; Hansigne Z. Thomassen, Aappilattoq; Ellen K. Frederiksen, Qassiarsuk; Rosine Zeeb, Ikamiut; Regine Johansen, Ilimanaq; Hanne Mølgaard Qeqertaq; Antoinette Korneliussen, Illorsuit; Regine Olsvig, Naajaat; Regine N. Bidstrup, Tasiusaq; Inger Jeremiassen, Kitsissuarsuit aamma/og Sigrid Dahl, IMAK. Issiasut qiterliit/Siddende i midten: Kattie E. Motzfeldt, Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik; Karen Karlsen, Upernavik Kujalleq; Iivaaraq Jensen, Ukkusissat; Ane Jeremiassen, Akunnaaq aamma/og Ivalo Olsen, Saqqaq. Natermi issiasut/Siddende på gulvet: Helga T. Sigurdsen, Ikerasak; Pia Kristensen, Innaarsuit; Esta Marie Inûsugtoq, Ikerasaarsuk aamma/og Amalie Jeremiassen, Qeqertat.

Sigrid Dahl IMAK-meersoq nunaqarfinni pisortat pkkorissartinneqarneranni aaqqissueqataavoq

Sigrid Dahl fra IMAK var med til at holde kurset for lederne i bygderne

saarut malillugu nunaqarfinni pissutsinut naleqqussarluinnarlugu qanoq ingerlatissanerlutigu oqaloqatigiittarluta.

Tassami pikkorissartut atugaat aammalu ilinniagaqassusaat assigiinneqaat, ilaqarput nunaqarfimminni innaallagiqanngitsumiittut taamaallaat generatorilimmi oqarasuaateqanngillat aammalu qarasaasiaqaratik sulisullu marluinnaapput pisortaq vikarerlu, atuartullu pingasuullutik allamilu atuartut 50-it tungaanoorput ilinniartitsisutut ilinniarsimasut arlallit timelærerit allallu sulisut soorlu asaasoq pedelerlu.

Ulloq aallartittarparput 'kingumut qiviarnermik' taasatsinnik aallarniutigisarlugu. Tassani ippassaammat peqataasut akunnerminni aqagumut kingumut qiviarnermi saqqummeerusuttunik nalunaartoqartarpoq. Ippassaammat sammitinneqartut assigiinnequt saqqummiunneqartarput soorlu taalliornikkut, isiginnaartitsinikkut, pinnguaasiornikkut, erinarsornikkut il.il., taamaatumillu qiimaneq ataatsimoornerlu pigereerlugit aallartittarluta.

Pikkorissartitsineq ulluni arfineq marlunni tigussaasunik tigusaanngitsunillu imalik annertuumik ataatsimoorfiulluni, avitseqatiigiiffuvoq tassami amerlanertigut nunaqarfimmi kiserliornarsinnaasarmat aammalu ikorfartorfiginnaasamik qanittumi pissaqarnani.

Kursusdeltagerne havde meget forskellig uddannelsesbaggrund. Nogle kom fra bygder uden elektricitet og fik strøm fra en generator. De havde hverken telefon eller computere og var kun to ansatte, nemlig lederen og en vikar og kun tre elever. Andre kom fra steder med omkring 50 elever, med uddannede lærere, flere timelærere, rengøringspersonale og en pedel.

Vi startede dagen med et tilbageblik. Her meldte deltagerne sig til at fremlægge hvad der var sket dagen før. De fremlagde forskellige emner fra dagen før som for eksempel et digt, skuespil, leg og sang, og derfor startede dagen med glæde og fællesskab.

Kurset, der kørte over syv dage, var fyldt med alt muligt lige fra helt praktiske opgaver til overordnede teoretiske emner. Vi fik skabt et stærkt fællesskab, hvor man delte erfaringer, da det godt kan være ensomt i bygden uden nogen at støtte sig til.

Ilaqutariinnut klassit

Kangillinnguit Atuarfianni ilaqutariit klassiat ukiuni sisamani ingerlassimavarput, tamannalu, atuartunut angajoqqaavinullu ilikkarnissamut periarfissiineq, angusaqarfulluarsimavoq.

NAMMINEQ PIGISAQ/PRIVAT

Familieklasser

På Kangilinnguit Atuarfiat har vi arbejdet med familieklasser i fire år, og det skaber rigtigt gode resultater at tilbyde elever og deres forældre nye rum for læring.

*Ilinniartitsisoq Rita Thomsen,
socialrådgiver Mikol Lyberth kiisalu
Ineqo B. Ostermann ilaquta-
riit klassiannut Kangillinnguit
Atuarfianiittumut akisussaasuupput.*

*Lærer Rita Thomsen, socialrådgiver
Mikol Lyberth og lærer Ineqo B.
Ostermann er ansvarlige for familie-
klasserne på Kangillinnguit Atuarfiat*

NAMMINEQ PIGISAQ/PRIVAT

Atuartut aallussisinnaanerminnik kiisalu ernumanartumik pissusilersorlutik ajornartorsiuteqartut amerliartorput. Ullu-innap anigorniarnissaa, atuarfimmil imaluunniit inoqatinut pissusilersornissaaq ajornartorsiutigisinnaasarpaat. Inoqatiminnut attaveqarneq ajornartorsiutigisinnaasarpaat, pissusilersornertik ajornartorsiutigisarlugu imaluunniit misigissut-sikkut unammilligassaqartarlutik.

Ilaqutariit klassianni atuartumut suleqatigiinneq pitsa-nerusooq ataqatigiissaagaaneruserlu pilersittarparput. Angajoqqaat ilisimalersarpaat, meeqqat atuarfiat ullumikkut qanoq ingerlanneqarnerusooq, namminnerlu atuartuugallaramik naleqartitatik misilittakkatillu nalilersoqqittarlutik.

Ilaqutariinnut klassip angajoqqaat atuarfimmut qaaqqusarpaat oqaloqatigiinneq tapersersuinerlu aqqutigalugu, angajoqqaallu misigilersittarlutik atuarfimmut iluaqutaasutut. Angajoqqaat atuartullu allatut ilaqutariinneq ilaqutariinnillu allanik peqateqarnikkut ilinniarsinnaavaat. Ilaqutariittut ajornartorsiortutut isigineqaratik, ilaqutariit allat tarrarsorfigisinnaavaat, paasillugulu ilaqutariit allat aamma ajornartorsiutimik assipaluinik perorsaanikkut atuarfimmullu ajornartorsiuteqartut.

Ullumikkut 1. – 5. klassini atuartunut ingerlatsisoqarpoq ataatsimillu atuartunut 6. – 10. klassinut, tassani atuartut angajoqqaatik peqatilagalugit sapaatip akunneranut marloriarlutik sapaatit akunnerini arfinilinni atuartarlutik.

Ilaqutariinnut klassimi meeqqap allamut sisivunerusumulul suliniummut avissaartitaanissaanut ulorianartorsiornera iliuuseqajaarnikkut pinaveersaartittarparput. Tamanna pisarpoq atuartut iluatsittunik misigisaqartillugit, naapertuunnerusumillu atuarnissamik ilinniartillugit. Angajoqqaat meeraasalu akornanni attaveqatigiinneq isiginiartarparput. Atuartut tunngavilimmik atuartitsinermilu akisussaaffilimmik peqa-

Flere og flere elever har svært ved at koncentrere sig, og har en bekymrende adfærd. De kan have problemer med at overskue hverdagen, skolen eller andre sociale sammenhænge. De kan også have svært med kontakt med andre mennesker, og have trivselsproblemer eller andre følelsesmæssige udfordringer.

I familieklasserne skaber vi et bedre og mere sammenhængende samarbejde omkring eleven. Forældrene får indblik i, hvordan folkeskolen kører i dag, og får revurderet deres egne værdier og erfaringer fra deres tid som skoleelever.

*'Forældrene føler sig umyndiggjort
og fremmedgjorte over for skolen...
Det er en anden skole, end de er vant
til... Skolen er blevet farlig for dem....'
(Grønlands folkeskole, Evaluering 2015:88).*

Familieklassen inviterer forældre ind i skolen med dialog og opbakning, og giver forældrene en følelse af at være en ressource for skolen. Forældre og elever kan lære andre måder at være en familie på i samværet med andre familier. I stedet for at blive betragtet som en problemfamilie, kan familien sammenligne sig med andre familier, og opdage at andre familier også har lignende problemer med opdragelse og skolen.

*Ilaqutariit klassianiittut siunissami illumut alakkaaneq
Et kig ind i familieklases fremtidshus*

*'Angajoqqaat nammineersinnaanngitsutut atuarfimmullu
takornartatut misigisimapput...Atuarfik sungiusimasaannit allaaneruvoq...
Atuarfik taakkununnga ulorianarsisimavoq...'
(Kalaallit Nunaata meeqqanut atuarfia, Naliliineq 2015:88).*

taanissartik ilinniartarpaat, atuarfimmilu iluatsitsinerullutik, atuagarsornikkut, inuttut inooqataanikkullu.

Sammissaqartitsinitsinni ilaqutariillu sammine-ranni meeqqap iluatsittumik misiginissa isiginiartarparput. Taamaallilluni nutaamik ikorfertuinerusumik ilaqutariinnullu nakussassaataasumik attaveqarneq pilersinneqartarpoq. Ataavartumik sungiusartarparput akuerinninnissarput, immitsinnut ilaqutariinnillu ilaqutariit klassianiittunut nersualarinissarput.

Nersualarineq akuersaarnerlu nukinnut toqqortanut, nukinnut piginnaasanullu isiginiarnermut aq-qutaalersarpoq. Tamanna ilaqutariit allanngornerannut ilaqutariillu ataatsimoorlutik ilikkarnerannut pingaaruteqarluinnarpoq. Nersualarineq akuersaarnerlu attaveqatigiinnermut aqqutaalissaaq. Ilaqutariit klassianni oqaloqatigiinnerit pitsaasunik qulequtallit

I dag er der forløb for eleverne i 1.-5 klasser og et for eleverne i 6.-10. klasse, hvor eleverne og deres forældre er i skole to gange om ugen i seks uger.

I familieklassen minimerer vi risikoen for udskillelse af barnet til en anden og længerevarende foranstaltning gennem en tidlig indsats. Det gør vi ved at give eleverne succes, og de lærer at gå i skole på en hensigtsmæssig måde. Vi har fokus på relationen mellem forældre og deres børn. Eleverne lærer at deltage konstruktivt og ansvarligt i undervisningen, og klarer sig bedre i skolen, både fagligt, personligt og socialt.

Vi fokuserer på barnets succesoplevelser i aktiviteterne og i fortællinger om familiehistorien. Derved skabes en ny, mere støttende og styrkende kontaktform i familien. Vi over os i hele tiden at anerkende og rose egen og andre familier i familieklassen.

Ros og anerkendelse bliver en måde til at fokusere på potentialer, ressourcer og kompetencer. Dette er en betydnings-

Tunuliaqutaq

Kangillinnguit Atuarfiata 2013-imi ilaqutariit klassii aallartisarpaat. Aallartinniginnerani iliniartitsisut marluk Campus Næstved University College Sjællandimi sivilisinerusumik ilinniartarput. Kangillinnguit Atuarfiata Ilimmarfik suleqatigivaa, Ilimmarfiullu ilaqutariit klassianni allannguinerit pitsaassusaat misissorpaat. Manna tikillugu misissuineq siulleq naammassereerpoq.

Januar 2017-imi Kangillinnguit Atuarfianni suliniummut peqataasimapput atuartut 75-it angajoqqaatik ataaseq marlulluunniit ilagalugit. Ilaqutariinnut klasseqarportaaq atuarfinni annerni Nuummi, Tasiilami Paamiunilu. Sulineq pingasunit, Kommuneqarfik Sermersooq, Inerisaavik kiisalu Socialrådgiverinngorniartut ilinniartarput, isumaqatigiissutitut ingerlanneqarpoq.

Atuarfiit Sisimiuniittut Maniitsumiittullu aamma ilaqutariit klassiat ingerlappaat.

Uani annertunerusumik atuarsinnaavutit:

- EVA. (2015). Grønlandsk folkeskole. København Ø: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Jensen, L., & Toftgaard Rossen, R. (2015). En Forandringsteori om Familieklasser.
- Pedersen Cecilia P. & Bjerregaard Peter. Unges Trivsel i Grønland (2011) – en undersøgelse om de ældste folkeskoleelever..

Baggrund

Kangillinnguit Atuarfiat indførte familieklasser i 2013. Inden opstart var to lærere på et længere uddannelsesforløb på Campus Næstved University College Sjælland. Familieklassen på Kangillinnguit Atuarfiat samarbejder med Ilimmarfik, og Ilimmarfik gennemfører en kvalitativ undersøgelse af, hvad der har skabt forandringer i familieklassen. Indtil videre er den første undersøgelse gennemført.

I januar 2017 har omkring 75 elever på Kangillinnguit Atuarfiat deltaget i projektet med en eller begge deres forældre. Der er også familieklasser på de store skoler i Nuuk, Tasiilaq og Pamiut. Arbejdet kører efter en trepartsaftale mellem Kommuneqarfik Sermersooq, Inerisaavik og Socialrådgiveruddannelsen på Ilisimatusarfik.

Skolerne i Sisimiut og i Maniitsoq kører også familieklasser.

Du kan læse mere her:

- EVA. (2015). Grønlandsk folkeskole. København Ø: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Jensen, L., & Toftgaard Rossen, R. (2015). En Forandringsteori om Familieklasser.
- Pedersen Cecilia P. & Bjerregaard Peter. Unges Trivsel i Grønland (2011) – en undersøgelse om de ældste folkeskoleelever.

kiisalu meeqqamik ilaqutariillu allat allaanerumik peqatiginerinik tunngaveqalissapput. Ilaqutariit klassianni ataatsimoorlutik nuannaqatigiillutillu illaqatigiittarput. Tamanna ikorforsorneqartarpoq ilaqutariit klassianni nuannersumik aqqissuussinikkut soorlu naneruuserluni, plakatersuilluni meeqqallu titartaqaannik nivinngaassuilluni. Tamanna ilaqutariit klassianni toqqissisimanermik, ilorrisimaarnermik nuannaarnermillu misigittisarpaq.

fuld ændring i familien og i familiernes fælles læring. Ros og anerkendelse bliver den måde man kommunikerer på. Samtalerne i familieklassen har omdrejningspunkt i positive emner og har fokus på nye måder at være sammen med sit barn og andre familier på. Man glæder sig sammen og at har det sjovt sammen i familieklassen. Det understøttes af familieklasserummets gode atmosfære med stearinlys, plakater og tegninger af børnene. Det giver en følelse af at familieklassen er et trygt, rart og sjovt sted at være.

Figur 1. Inuttut ikorforsorneqarneq akuerisaanerlu
'Inuttut ikorforsorneqarneq akuerineqarnerlu taassaapput pisut ataqatigeqqissaartut, angajoqqaanit ilaqutariit klassianni pingaaruteqartutut allaaserineqartut. Akuerineqarnerup inuttut ikorforsorneqarneq inissaqartilertarpaa. Akuerineqarnikkut inuttut ataqatigiinneq piler-sinneqartarpoq, meeqqap (inersimasullu) inoqatinut, misigissutsikkut paasinninnissamullu toqqissisimanartumik inissaqartitsilersinnaasoq- tassa imaappoq meeraq atuarfimmi atuartuunissaminut inissaqartinneqalerpoq.' (Jensen Lærke & Toftgaard Rossen Rikke).

Figur 1. Social støtte og anerkendelse
'Social støtte og anerkendelse er to sammenvævede processer, der begge af forældrene beskrives som betydningsfulde i familieklassen. Anerkendelsen bliver den proces, der skaber rum for den sociale støtte. Igennem anerkendelsen skabes en social forbundenhed, der kan give et trygt rum for barnets (og de voksnes) sociale, emotionelle og kognitive læring – dvs. barnets kan få rum (plads) til at være elev i skolen.' (Jensen Lærke & Toftgaard Rossen Rikke).

'Atuarfik inuusuttut inuunerinnerannut pingaaruteqarpoq. Atuarfik akuutitsillunilu ikorfertuisinnaavoq, nanertuisunilli aamma imaqarsinnaalluni, atuartut inuunerinnerannut misigissutsimikkullu peqqinnerannut ilungersunartumik kinguneqarsinnaasunik.'
(Pedersen Cecilia P. & Bjerregaard Peter 2011:39).

'Skolen er en vigtig arena for unges trivsel. Et skolemiljø kan være inkluderende og støttende, men kan også rumme en række belastninger, der kan have alvorlige konsekvenser for elevernes trivsel og psykiske helbred.'
(Pedersen Cecilia P. & Bjerregaard Peter 2011:39).

Angajoqqaap ilaqtariit
klassianniittup erni
assilialiarisimavaa

En forældre i forældreklassen
har malet et billede af sin søn

“

'Ilaqtariit assigiinngillat – assigiin-
ngitsorpassuarnik nukittussuseqarput
angajoqqaariaaseqarlutillu...'

(Kalaallit Nunaata meeqqanut
atuarfia, Naliliineq 2015:93).

“

'Forældre er forskellige
– har meget forskellige ressourcer og
måder er være forældre på...'

(Grønlands folkeskole,
Evaluering 2015:93).

IMAK-ip isumaa

IMAK isumaqarpoq suliniut pitsaasorujussuusoq, kisianni ajorluartumik assersuutissaavoq Kommuneqarfik Sermersooq-p atorfinnik inissisimaffinnillu pilersitsimmat, pissu-sissamisoortumik akissarsiat atorfeqarnermilu atukkat isumaqatigiinniartussaataasullu isumaqatigiinniarnikkut inisseqqaarnagit.

Pitsannguinerit amerlasuut nalaattarpagut:

- Inunnik isumaginnittoqarfimmut nalunaarutit malunartumik ikilisarput.
- Suleqatigiit atuartup eqqarsaatigilluagaasumik ajornartorsiutai oqallisiginerulersarpaat, atuartoq ajornartorsiutaannartut oqallisiginagu. Ilinniartitsisut atuartup ajornartorsiutaanik aaqqiiniarnissartik akisussaaffittut tiguserpaat.
- Angajoqqaanik suleqatiginninneq pitsaasoq pilersinneqartarpoq.
- Atuartut ilaqutariit klassianniissimasut inuunerinnerusarput, nukitillu ilikkagaqarnissaminnut ajornartorsiutinuunngitsoq atornerusarlugit.
- Atuartup akuutinneqarnissaa avissaartinneqarnissaanit eqqarsaatigineqarnerulersarpoq. Torsuusarsuarni atuartueruttarpoq.
- Angerlarsimaffik aaqqissuulluagaanerulersarpoq.
- Atuartut annerit sulillu arnerulersarput ilikkagaqarnerorusullutik

■ Mikol Lyberth, Ineqo B. Ostermann og Rita Thomsenimit

'Familien kan ses som det faste holdepunkt, hvor barnet har behov for tryghed og tillid til at udvikle sin identitet og lære at indgå i sociale relationer.

(Pedersen Cecilia P. & Bjerregaard Peter 2011:39)

Vi har oplevet rigtigt mange forbedringer:

- Underretninger til de sociale myndigheder er minimeret markant.
- Kollegaer taler mere om elevens relationelle vanskeligheder end at snakke om eleven som et problem. Lærerne tager mere ansvar for at afhjælpe elevens vanskeligheder.
- Der er skabt gode samarbejder med forældrene.
- Elever, der har gået i familieklassen trives bedre, og bruger mere energi på læring end at være i vanskeligheder.
- Der tænkes mere inklusion med eleven end eksklusion. Der er ikke længere elever ude på gangene.
- Der er bedre struktur i hjemmene.
- Store elever yder mere for at blive bedre til at lære.

■ Af Mikol Lyberth, Ineqo B. Ostermann og Rita Thomsen

'Ilaqutariit aalajaatsumik tunngavittut isigineqarsinnaapput, meeqqamut toqqissisimanermik tatiginninnerlu aallaavigalugu kinaassutsimik ineriartortitsiffusoq kiisalu inoqatinut pissusilersornernik ilinniarfusinnaalluni.'

(Pedersen Cecilia P. & Bjerregaard Peter 2011:39)

IMAKs holdning

IMAK mener at det er et rigtigt godt initiativ, men det desværre er nok et eksempel på, at Kommuneqarfik Sermersooq opretter stillinger og funktioner uden, at de formelle løn- og ansættelsesvilkår er forhandlet på plads med de forhandlingsberettigede parter.

The background of the entire page is a close-up photograph of Danish currency. In the upper half, there are several 20 and 50 kroner coins. In the lower half, there are 100 and 200 kroner banknotes. The text is overlaid on this image.

Tjenestemandit atorniartarfittut peqatigiiffiat

UKIUMOORTUMIK NALUNAARUSIAQ 2016

Tjenestemændenes Låneforening

ÅRSRAPPORT 2016

Ukiumut nalunaarusiaq sinniisut ataatsimiinneranni 27. marts 2017 akuerineqarpoq.

Atorniarnertit aallartinneqartut ikilismapput, ataatsimullu isigalugu atukkiinerup maanna ikilineri 1.184 mill. kr.-inik naleqarpoq. 2006-imi ukiup siulianut naleqqiullugu qinnuteqaatit 172-it itigartitsissutigineqarsimapput. Tamanna procentinngorlugu qunnuteqaatit 4 %-eraat.

Agguaqatigiisillugu atorneqartartut 115.000,- missaanniipput ukiup siulianut naleqqiullugu nikigatik.

Erniatut isertitat, iluanaarutit, aningaasallu naliginut nalimmassaanerit katillugit 23,6 mill. kr.-iupput ukiup siuliani 25,2 mill. kr. missaaniillutik.

Ukiup inernera 10,4 mill. kr.-iuvoq, naammaginartutullu oqaatigineqarsinnaalluni. Atorniartarfittut peqatigiiffiup aaliangersimavaa ukiuni kingullerni inernerit pitsaasut atorniartunut iluaqutaassasut. Ilaatigut ernialiineq ukiup affaaniit qaammatit pingasunut inississimavarput, kiisalu 01.03.2016-imiit atorniarnermi erniaritinneqartartut 0,25%-imiit 5,75 %-imut apparsimavagut.

Ukiumut nalunaarusiaq tamaat pissarsiarineqarsinnaavoq peqatigiiffiup nittartagaani www.tjlaan.dk-mi.

Tjenestemændenes Låneforening sulii tamanut neqeroorutaavoq, akikitsumik sukkasuumillu atorniarnermik atorfissaqartitsisumut, pitsaasorujussuaq. Atorniarnermut atsiugassat NemId kiisalu elektroniskimik atorniarnermut immersugasat periarfissaapput, atorniartutsinnut tamanut sukanerumik atorniarnissamut.

Atorniartarfittut peqatigiiffiup manna iluatsillugu kattuffiit atorniartullu 2016-imi suleqatigiilluarnermik qutsavigniarpai, neriuppugullu kattuffiit sulii ilaasortanut paasisitsiniaaqataasinnaassasut *Tjenestemændenes Låneforening* aqutigalugu atorniarnissap pitsaaqutaanik periarfissamik.

Årsrapporten blev godkendt på repræsentantskabsmødet den 27. marts 2017.

Der har været et fald i antallet af etablerede lån, og et fald i det samlede udlån der nu udgør 1.184 mill. kr. Der er givet afslag på i alt 172 ansøgninger mod 206 året før. Det svarer til at der gives afslag i 4 % af de indkomne ansøgninger.

Gennemsnitslånet udgør ca. kr. 115.000.- hvilket er uændret i forhold til sidste år.

De samlede indtægter på renter, udbytte og kursreguleringer udgør i alt 23,6 mill.kr. mod ca. 25,2 mill. kr. året før.

Årets resultat er 10,4 mill. kr. hvilket må anses for at være tilfredsstillende. Låneforeningen har besluttet at de senere års gode resultater skulle komme låntagerne til gode. Dels har vi ændret rentetilskrivningen fra halvårlig til kvartalsvis, og dels har vi pr. 01.03.16 nedsat udlånsrenten med 0,25% til 5,75% p.a.

Årsrapporten er tilgængelig i sin helhed på foreningens hjemmeside www.tjlaan.dk.

Tjenestemændenes Låneforening er fortsat et meget attraktivt tilbud til alle, der har behov for et billigt og hurtigt forbrugslån. Muligheden for at underskrive lånedokumenter med NemId samt en elektronisk låneansøgning, har gjort sagsbehandlingen væsentlige hurtigere til gavn for alle vores låntagere.

Låneforeningen vil benytte lejligheden til at takke organisationer og låntagere for et godt samarbejde i 2016. og vi håber organisationerne fortsat vil medvirke positivt til at oplyse medlemmerne om de fordele, der kan være ved muligheden for et lån gennem *Tjenestemændenes Låneforening*.

Kisitsit pingaarnertit	Hovedtal	2016	2015
Atorniarnertit amerlassusaat	Antal lån	4096	4275
		mill.kr.	mill.kr.
Atukkiussat	Udlånssum	472,6	492,7
Atukkiussat katillugit	Samlet udlån	1.184	1.273
Aningaasartuutit	Omkostninger	10,4	9,9
Annaasat immikkoortitsinerillu	Tab og hensættelser	2,5	2,6
UKIUP INERNERA	ÅRETS RESULTAT	10,4	12,7
Aningaasaatit	Egenkapital	273,1	262,7

Udlånsrenten har siden 01.03.2016 været på 5,75% p.a.

Atukkiinerumut erniat 01.03.2016-milli ukiumut 5,75%-imiissimapput.

Nutaamik eqqarsarneq anguniakkallu ersarissut

Simon Lennertip nalunngilaa atuarfiit
siuarsarneqarsinnaanngitsut, kommunit
atuarfillu akornanni qanittumik
suleqatigiittoqanngippat

Simon Lennert ved at det ikke er
muligt at udvikle skolerne, hvis ikke
det sker i et tæt samarbejde med
kommunerne og de enkelte skoler

Nytænkning og klare mål

Aqutsisoqarfiup ulluinnarni suliaasat amerlasoorpas-suit suliarisarpai. Atuakkanik atukkiisarpuit, ilinniartitsisut ilitersortarpaat, pikkorissarnerit inerisartarpaat, atuartut atuagaannik pilersitsisarpuit, kissalu kommunit aqutsinermut inatsit eqqortumik ingerlaneraat kiisalu assersuutigalugu malittarisassat tiimit amerlassusissaannut atuarfiullu siulersuisui misissortarpaat. Kisianni aamma politikerit sullittussaavaat, taamaammallu pissusissamisoorpoq Ilinniagaqarnermut aqutsisoqarfik qitiusumik allaffeqarfiup ataaneeqqilersimammat. Taama oqaluttuarpoq aqutsisoqarfiup pisortaa Simon Lennert.

Ilinniagaqarnermut aqutsisoqarfiup kommunini ingerlatsiviit IMAK-ilu peqatigalugit ilinniartitsisut piginnaasassa at allanngortiterlugit aallartissimavaat. Simon Lennert oqaluttuarpoq: – Siornatigut pikkorissarnermut katalogi annertoq sanasarparpuit. Assersuutigalugu ilinniartitsisoq fagiminut nukittoreesoq, ilisimasani ilaartorusullugit pikkorissarnissami-

Styrelsen varetager en masse driftsopgaver. De låner bøger ud, og vejleder lærere, de udvikler kurser, de producerer skolebøger, og kontrollerer om kommunerne overholder styrelsesloven og normalvedtægterne i forhold til for eksempel timetal og skolebestyrelser. Men der er også brug for at servicere det politiske niveau, og derfor er det naturligt at Uddannelsesstyrelsen igen er blevet en del af centraladministrationen. Det fortæller styrelschef Simon Lennert.

Uddannelsesstyrelsen er sammen med de kommunale forvaltninger og IMAK gået i gang med at ændre kompetenceudviklingen af lærerne. Simon Lennert fortæller: – Før i tiden udarbejdede vi et meget omfattende kursuskatalog. En lærer, for eksempel, der i forvejen var stærk i et fag, kunne ønske at komme på kursus for at opdatere sin viden, og så tog denne lærer på kursus. Men det var ikke en del af en samlet plan ud fra hele skolen behov.

– Vi tænker anderledes nu. Vi kører stadig faste censorkurser, men de er slået sammen, så censorerne i de forskellige fag kommer på et fælles censorkursus. Men de fleste andre

*Simon Lennert sulisuisalu Ilinniagaqarnermut
aqutsisoqarfimmi sulineq, kommunit atuarfiillu ataasiakkaat
qanimut suleqatigalugit, pitsanngorsarpaat*

*Simon Lennert og hans stab effektiviserer
arbejdet i Uddannelsesstyrelsen i tæt
samarbejde med kommunerne og de enkelte skoler*

nut kissaateqarsinnaavoq, ilinniartitsisorlu taanna pikkorissariartorluni. Kisianni atuarfiup pisariaqartitaanut pilersaarummut ataatsimoortumut tamanna ilaanngilaq.

– Maannakkut allatut eqqarsalerpugut. Suli aalajangersimasunik censorinut pikkorissaasarpugut, kisianni ataatsimoortilerpagut, censorit fagini assigiinngitsuneersut ataatsimoorlutik censorit pikkorissarnerannut peqataasalermata. Pikkorissarnerilli amerlanerit allatut ingerlatsinernik tunaartalinnik taarserneqarput. Maanna kommunit atuarfiit ataasiakkaat peqatigalugit atuartitsinermut unammillikkatik pillugit allaaserinnissapput, taava ilinniartisisuisa piginnaasanik siuarsaatigisinnaasaannik katersuullugit ineriartortitsissaagut, oqaluttuarpoq Simon Lennert. Nangipporlu: – Akisoqaarmi ilinniartitsisut pikkorissarfissaannut angallatissallugit. Nuna tamakkerlugu pisortanik pikkorissaaneq aningaasaattita pikkorissarnernut atugassatta affaanik akeqarsinnaasarpog.

Piginnaasanik ineriartortitsineq nutaaq, ataatsimut pisariaqartitanik aallaavilik, atorlugu, pikkorissarnissamut aningaasaatituannguatik sipaarsinnaanngussavaat. Suliniut tunaartaqalissaaq, suleqatillu ataatsimoorussamik suliniummut atuartitsinerup pitsanngorsarnissaanut peqataassapput.

Simon Lennertip qularinngilluinnarpaa eqqortumik tunaartaqarnertik. Oqarpoq – Suliagut ilikkartarneq pillugu teoriit nutaat assigiinngitsorpassuit aallaavigalugit ingerlatinngilagut. Suleqatigiinneq ataatsimoorlunilu suliniuteqarneq aqqutissaavoq. Taamaammat iliuuseqarneq ajorpugut kommunen, IMAK og Ilinniarfissuarlu oqaloqatigeqqaartinnagit. Kommunit nalunngilaat ajoqut sumiittoq, uagullu tamatta ilinniartitaanermi sulisuusugut peqatigiilluta inerisaassaagut.

Qarasaasiaqarneq

– Annertuallaamik iPad-it internettillu sukkaannera ukiuni arlalinni isiginiarneqarsimapput, oqaluttuarpoq Simon Lennert. Upernaami uani qarasaasiaqarnermut aqutsisoqarfik peqatigalugu IT atorlugu atuartitsinerimi susoqarnerseq paasinarluarsimavarput, iliuusissamillu sanaleruttorluta, qanoq ililugu atuartitsineq IT atorlugu nukittorsarneqarsinnaanersog atuartitsinerimi anguniagassat aallaavigalugit. Atuartitsineq

kursus bliver erstattet af målrettede forløb. Nu skal kommunerne sammen med de enkelte skoler beskrive hvilke pædagogiske udfordringer de har, og så udvikler vi en samlet pakke til dem om kompetenceudvikling af deres lærere, fortæller Simon Lennert. Han fortsætter: – Det koster jo det hvide ud af øjnene at transportere folk frem og tilbage til kurser. Et landsdækkende lederkursus kan jo nemt komme til at koste halvdelen af de midler, som vi har til rådighed til kurser.

Med den nye form for kompetenceudvikling, der tager udgangspunkt i det samlede behov, vil de kunne udnytte deres sparsomme kursusmidler bedre. Det bliver en målrettet indsats, og kollegerne er med i et fælles projekt om at løfte niveauet i undervisningen.

Simon Lennert er ikke i tvivl om at de er på rette vej. Han siger – Vores arbejde bygger ikke på en masse nye teorier om læring. Det handler om sund fornuft, og om at være innovative og proaktive. Det er samarbejde og en fælles indsats, der er vejen frem. Derfor gør vi ikke noget uden at have taget kommunerne, IMAK og Ilinniarfissuaq i ed. Kommunerne ved hvor skoen trykker, og alle os, der arbejder indenfor uddannelse, må udvikle os sammen.

Digitalisering

– Der har været alt for meget fokus på iPads og manglende båndbredde i mange år, fortæller Simon Lennert. Vi har her i foråret sammen med digitaliseringsstyrelsen fået skabt et overblik over, hvad der sker indenfor anvendelse af IT i undervisningen, og er ved at udarbejde en strategi for, at man med brug af IT kan styrke den pædagogiske læring i forhold til pensum. Undervisning og læring skal i fokus. Og IT

Ilinniagaqarnermut aqutsisoqarfiup suliaassat assigiinngitsorpassuit suliarisarpai. Uani Inuaraq Petersenip atuakkat nassiussassat poortorpai

Uddannelsesstyrelsen tager sig af en lang vifte af opgaver. Her pakker Inuaraq Petersen bøger til forsendelse

ilikkarnerlu salliutissavagut. IT-p ilinniartitsisup atuartitsinera ilaatigut oqilisassavaa. Assersuutigalugu ullumikkut ilinniartitsisut piffissarujussuaq atortarpaa atuartut CPR-ii allattorlugit, tamannalu piffissaajaataavoq.

Ilinniagaqarnermut aqutsisoqarfimmi atuartut atuagaat computerimut nuunneri annertuumik ingerlassimavaat, taak-kulu PDF-itut internettimilissapput suliaassat, ilinniartitsisumut ilitersuutit, linkillu qulequttamut tunngasut.

Simon Lynge oqaluttuarpoq attaveqatigiinnertik pitsa-nerusunngortinniarlugu: – Aqutsisoqarfiup iluani attaveqatigiinnerput pitsanngorsassavarput, suliffeqarfiguattami assigiinngitsorpassuarnik suliaallit. Kiisalu ilinniartitsisunut meeqqat atuarfianiittunut attaveqarnerput pitsaanerulersit-taariaqarparput. Taamaammat attaveqarnermut sulisumik, suliniutinik nutaanik kiisalu suliatta ersarissarnissaannik suli-sussamik, atorfinitsitsiniarluta aaliangersimavugut.

skal være med til at lette lærernes arbejde. For eksempel bruger lærerne i dag masser af tid på at skrive elevernes navne og CPR-numre ind i systemerne, og det er spild af tid.

I Uddannelsesstyrelsen er de kommet langt med at digitalisere skolebøger, der kommer til at ligge på nettet som en PDF med opgaver, lærervejledning og links til mere information om emnet.

Simon Lynge fortæller at de vil blive bedre til at kommunikere: – Vores interne kommunikation i styrelsen skal styrkes, fordi vi er en arbejdsplads med et væld af vidt forskellige opgaver. Og så skal vi blive meget bedre til at kommunikere med lærerne ude i folkeskolen. Derfor har vi besluttet at ansætte en kommunikationsmedarbejder, der skal infomere om de nye tiltag og synliggøre vores arbejde.

Suliffeqarfiit atuarfinnut – atuarfiit suliffeqarfinnut

Virksomhederne ud i skolerne – skolerne ud i virksomhederne

CSR Greenlandip ilinniartitaaneq piginnaasanillu qaffassaaneq sakkortuumik pingaartippaa, suliniummillu 'Suliffeqarfiit atuarfinnut – atuarfiit suliffeqarfinnut' qaninnerusumik suleqatiginninnermik atuarfiit, kommunit suliffeqarfiillu akornanni pilersitsipput.

CSR Greenland prioriterer uddannelse og kompetenceudvikling højt, og med projektet 'Virksomhederne ud i skolerne – skolerne ud i virksomhederne' er de med til at skabe et tættere samarbejde mellem skolerne, kommunerne og erhvervslivet.

Suliniut, Corporate Social Responsibility (CSR) Greenlandip ingerlataa, atuarfinni sisamani atuartunut 8. aamma 9. klas-sinut tunaartaqarpoq. Pingaarnertut anguniagaq tassaaavoq atuartut meeqqat atuarfiata kingorna ilinniagaqalernissamik, atuarfiup suliffeqarfiillu akornanni immikkut ittumik annertusisamik suleqatigiinnikkut, kajumilertitsinissaq. Kingorna eqqarsaatigineqarpoq, suliniut nunap ilaanut annerusumut siammarneqassasoq, suliniut aallaavigalugu angusat tunuliaqutaralugit.

Anguniakkat

Suliffeqarfiit kissaatigaat meeqqat atuarfianni atuartut angajullit suliffeqarfinnut pitsaanerusumik paasinnilernissaat.

Projektet, som Corporate Social Responsibility (CSR) Greenland kører, er rettet mod elever i 8. og 9. klasse på fire udvalgte skoler. Det overordnede mål er at motivere eleverne til at gå i gang med en uddannelse efter folkeskolen, gennem et særligt intensiveret samarbejde mellem skolen og erhvervslivet. Senere er det meningen, at projektet skal brede sig til en større del af landet, ud fra de resultater, der skabes gennem projektet.

Målene

Virksomhederne ønsker at give eleverne i de ældste årgange i årgange i folkeskolen en bedre forståelse for

CSR sunaava?

Corporate Social Responsibility (CSR) tassaaavoq suliffeqarfiit inuiaqatigiinnut akisussaanerat. Suliffeqarfiit taamaallaat iluatsissinnaapput, inuiaqatigiit ilorraap tungaanut ineriartorpat. Aammattaaq inuiaqatigiit suliffeqarfiit ingerlalluartut atorfissaqartippaat aningaasatigut siuariartussagunik ineriartussagunillu. Allatut oqaatigalugu CSR tassaaavoq, tamatta kivitseqatigiissasugut tamanut iluaqutaasumik. Aammattaaq tassaaavoq suliffeqarfittut inuiaqatigiinni pisut iluarinangitsut iliuuseqarfigissallugit, soorlu avatangiisit, sullivimmi ajutoornerit, kiisalu pitsaasunik pisunik ilalersuissaq ilinniartitsinikkut kiisalu piffimmi inuiaqatigiit akornanni ineriartortitsinikkut.

Hvad er CSR?

Corporate Social Responsibility (CSR) handler om virksomheders samfundsansvar. Virksomheder kun kan få succes, hvis samfundet udvikler sig positivt. Samtidig har et samfund brug for succesfulde virksomheder for at sikre vækst og udvikling. Med andre ord handler CSR om, at vi løfter i flok til gavn for alle. Det handler også om, at man som virksomhed tager hånd om de negative påvirkninger, man måtte have på samfundet, som forurening af miljøet, arbejdsskader, og samtidig forsøger at fremme de positive påvirkninger, man har som uddannelse og udvikling af lokalsamfundet

CSR Greenland

CSR Greenland pilersinneqarpoq oktober 2010 Air Greenlandimit, GrønlandsBANKEN-imit, Grønlands Erhvervimit, Royal Arctic Line-mit kiisalu Kompetencekompagniet-mit. Pilersitsinissamut kajuminnermut tunngaviusut ukuupput

- Kalaallit Nunaanni inuttut unammilligassarpasuit sumiiffissineri,
- suleqatinik pitsaasunik iluaqutaasunillu pilersitsineq kiisalu suliffeqarfiit akornanni oqaloqatigiinneq, kiisalu
- suliffeqarfiit piareersassallugit CSR-ip suliffeqarfinnut piumasaqaataanik sulissuteqarnissaannik, aatsitassasiornissamut aallartisarumut pilersuinissamut suleqataarusuttunut.

CSR Greenland pillugu annertunerusumik atuarsinnaavutit csr.gl-imi.

CSR Greenland

CSR Greenland blev stiftet i oktober 2010 af Air Greenland, GrønlandsBANKEN, Grønlands Erhverv, Royal Arctic Line og Kompetencekompagniet. Motivationen var

- at adressere de store sociale udfordringer i Grønland,
- at skabe gode og nyttige partnerskaber og dialoger på tværs af sektorer, og
- at forberede erhvervslivet på at arbejde med de CSR-krav, som stilles til virksomheder, der gerne vil være leverandører til en begyndende råstofsektor.

Læs mere om CSR Greenland på csr.gl.

Suliniut aallaavigalugu atuartut inuussutissarsiutit assigiinngitsut ilinniagaqarnissamullu periarfissat pitsaanerusumik ilisimasaqarfigilissavaat, inuusuttullu piumassuseqarneri qaffasassallugit. Suliffeqarfiit ilinniartitsisut pisortallu piginnaanigissassavaat, siunnersuisinnaaneq pitsaanerpaaq anguniarlugu. Anguniagaq tassaavoq atuarmi suliffeqarfiillu akornanni suleqatigiinneq pitsanngorsassallugu, ilitersuineq, suliffeqarfinnik misiliineq atuartullu atorfinitsinneqarnissaannut periarfissat pitsaanerulersissallugit.

Pingaarnertut suliniut aqqutigalugu anguniakkat ukuupput:

- atuarmi suliffeqarfiillu akornanni attavinnik pilersitsinissaq, attaveqarnerullu nukittorsarnissaa
- meeqqat atuarmi atuartut angajullit tunngavilersorluakkamik ilinniagariligassaminnut toqqaanissaannut piginnaasaat pitsanngorsassallugit
- atuarmii ilinniartitsisut siunnersuisullu ilitersuinerat inerisassallugu pitsanngorsassallugulu

Atuarfiit sisamat

'Suliffeqarfiit atuarminnut – atuarmi suliffeqarfinnut' CSR Greenlandimit ingerlanneqarpoq. Suliniutip piffinni ataasiakkaani atuarminni sisamani toqqaarneqarsimasuni suliffeqarfiit katerisissavai, CSR Greenlandip ilaasortai, ilaat nuna tamakkerlugu ingerlatsiviusut, aallaavigalugit. Suliffeqarfiilli CSR Greenland-imut ilaasortaangikkaluartut aamma peqataasinnapput.

CSR Greenlandip kommunini tamani suliniummi peqataasuni atuarmik ataaseq toqqarsimavaa. Atuarmi sisamaasut tassaapput Tasersuup Atuarmia Qaqortumi, Atuarmik Tuiisaaq Paamiuni, Minngortunnguup Atuarmia Sisimiuni kiisalu Gammeqarfik Aasianni.

■ Allataq csr.gl -imeersuuvoq

arbejdsmarkedet. Projektet skal være med til at give eleverne et bedre kendskab til en række erhverv og uddannelsesmuligheder, og være med til at øge de unges ambitionsniveau. Virksomhederne vil klæde lærere og ledelse bedre på, så de kan yde den bedste rådgivning. Målet er at udvikle et bedre samarbejde mellem skoler og virksomheder om vejledning, erhvervspraktik og elevernes mulighed for ansættelse.

Overordnet forventes projektet:

- at skabe netværk og styrkede relationer mellem skoler og erhvervsliv
- at være med til at klæde de ældste folkeskoleelever på til at træffe et kvalificeret uddannelsesvalg
- at udvikle og forbedre vejledning på skolerne blandt lærere og vejledere.

De fire skoler

'Virksomhederne ud i skolerne – skolerne ud i virksomhederne' drives af CSR Greenland. Projektet vil samle det lokale erhvervsliv i byerne med de fire valgte skoler, med udgangspunkt i CSR Greenlands medlemsvirksomheder, hvoraf mange er landsdækkende. Der kan dog godt deltage virksomheder i projektet, som ikke er medlemmer af CSR Greenland.

CSR Greenland har udvalgt en skole i hver kommune, som deltager i projektet. De fire skoler er

Tasersuup Atuarmia i Qaqortoq, Atuarmik Tuiisaaq i Paamiut, Minngortunnguup Atuarmia i Sisimiut og Gammeqarfik i Aasiaat.

■ Tekst fra csr.gl

IMAK CSR-ilu

IVALO EGEDE

*Birthe Therkildsen CSR Greenlandip ilinniartitaanermut
suliniutaannut suleqataavoq*

*Birthe Therkildsen er med i CSR Greenlands
uddannelsesprojekt*

IMAK og CSR

IMAK CSR-ip, ilinniagaqarnermut suliniummik suliaqartumut 'Suliffeqarfiit atuarfinnut – atuarfiit suliffeqarfinnut' aqutsisoqarfianut ilaavoq

IMAK er med i CSRs styregruppe , der arbejder med uddannelsesprojektet 'Virksomhederne ud i skolerne – skolerne ud i virksomhederne'

Ilinniagaqarnermut suliniut, suliffeqarfinnit suliniummik peqataasunit, aqutsisoqarpoq. Atuarfiit pisortaat, skoledirektørit IMAK-ilu aammattaaq tamarmik aallartitaqarput. Birthe Therkildsen-ip, IMAK'imi siulersuisunut ilaasortap, aqutsisuni IMAK'ip inaa oktoberimi tiguaa ingerlatsiner-mut allatsi Lisbeth Frederiksen taarserlugu. Michael Binzer aqutsisuni siulittaasuvoq, CSR Greenland-illu allaffeqarfia-ni pisortap Lotte Frank Kirkegaard-ip aaliangiussagut inger-lattarpai.

Birthe Therkildsen oqaluttuarpoq: – Lotte Frank Kirkegaardip Qaqortumi, Paamiuni, Sisimiuni Aasiannilu suliniut aallartisarpaa. Atuartut, angajoqqaat, ilinniartitsisut suliffeqarfiillu aallartisarlu ataatsimiinnissamut qaaquai, tamannalu tamanut aallartissutaavoq.

Birthe nangippoq: – Suliniut Sisimiuni ingerlalluarsima-voq, sulerusussuseqarluartup ataqatigiissaarinerup sulia-rinissaa tigusimammagu. Taassaavoq Sofia Geisler A/S INI-meersoq suliniummik ataqatigiissaarisuusoq. Atuartu-nut suliffeqarfinnullu attaveqarnek ingerlappaa, ataatsimii-giaqqusisarpoo, ataatsimiinnerit ingerlannissaat isumagi-sarpaa, imaqarniliornissaa, minnerunngitsumillu isumaqa-tigiissutit piviusunngortinnissai isumagisarlugit.

– Suliniut ukiut sisamassaat ingerlavoq, paasisimavar-pullu inummik sulerusuttumik peqarnissaa qanoq pisaria-qavitsigisoq, suliniummik ataqatigiissaariner-mik suliaqaru-suttumik. Tamaat nalilersoreerutsigu, klassit amerlisinniar-pagut, suliarlu siammarlugu, inuusuttut meeqqat atuarfi-annit naammassisut ilinniarnissaminut piareersimasut amerliniassammata. CV-minnik allannissartik ilinniarsima-vaat, nammineerlutillu suliffimmik misiliinissaminut, qin-nuteqarnerminnut atatillugu, takkunnissartik misilissimal-lugu, Birthe Therkildsen naggasiivoq.

CSR Greenlandimi allaffeqarfiup pisortaa Lotte Frank Kirkegaard ilisimatitsivoq, suliniut Kommuneqarfik Ser-mersooq-mi CSR Greenland suleqatigalugu ingerlaqqissa-soq, ukiullu ataatsip missaata qaangiunnerani nammineq ingerlalerumaartoq. Qeqqata Kommunian nammineq inger-lalerpoq, suliffeqarfiit atuarfiillu suleqatigineri nangillugit. CSR Greenlandi aningaasanik suliniummik atugassanik qinnuteqassaaq, kommuninut allanut siaruarnissaa tunaar-taralugu.

Uddannelsesprojektet bliver ledet af en styregruppe med de virksomheder, der er med i projektet. Skolele-derne, skoledirektørerne og IMAK har ligeledes hver deres repræsentant. Birthe Therkildsen, der er medlem af bestyrelsen i IMAK, overtog IMAK's plads i styre-gruppen efter faglig sekretær Lisbeth Frederiksen i ok-tober. Michael Binzer er formand for styregruppen, og sekretariatschef i CSR Greenland Lotte Frank Kirke-gaard følger op på vores beslutninger.

Birthe Therkildsen fortæller: – Det var Lotte Frank Kirkegaard, der startede projekterne op i Qaqortoq, Paamiut, Sisimiut og i Asiaat. Hun inviterede alle ele-verne, forældrene, lærerne og virksomhederne til et stort opstartsmøde, og det var ligesom startskuddet til det hele.

Birthe fortæller videre: – Projektet har især kørt rigtigt godt i Sisimiut, fordi der er en ildsjæl, der har påtaget sig at koordinere arbejdet. Det er Sofia Geis-ler fra A/S INI, der er blevet tovholder på projektet. Hun har al kontakten med eleverne og virksomheder-ne, hun sender invitationer ud til møder, sørger for at møderne bliver holdt, at der bliver skrevet referater, og ikke mindst at der bliver fulgt op på de ting, der afta-les.

– Projektet kører nu på fjerde år, og vi har erfaret at det er helt vildt vigtigt med en ressourceperson, der påtager sig opgaven at være tovholder på projektet. Når vi har evalueret det hele, vil vi udvide antallet af klasser og brede arbejdet ud, så flere unge, der forlader folkeskolen, er klar til at starte på en uddannelse. De vil også have lært at skrive deres CV, og for eksempel have prøvet at møde op personligt, når de skal ansøge om en praktikplads, slutter Birthe Therkildsen.

Sekretariatschef for CSR Greenland Lotte Frank Kirkegaard oplyser, at projektet kører videre på bysko-lerne i Kommuneqarfik Sermersooq i samarbejde med CSR Greenland, og at de om et års tid bliver selvkøren-de. Qeqqata Kommunian har taget over selv, og fortsæt-ter med deres samarbejde med virksomhederne og by-skolerne. CSR Greenland søger midler til projektet, så det kan breddes ud til de andre kommuner.

Sullivinni avatangiisit pillugit siunnersuisoqatigiit Arbejdsmiljørådet

Sullivinni avatangiisit pillugit Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisut sullivinni avatangiiseqarneq pillugu suliniutaannik tusarniaaffigineqarsimanngillat, naak siunnersuisoqatigiinnut suliasaviugaluartoq.

Suliasanut tunngasunut IMAK-imi allatsi Lisbeth Frederiksen ukiuni arlalinni Sullivinni avatangiisit pillugit Siunnersuisoqatigiinni, IMAK, NPK aamma PK sinnerlugit, ilaasortaa-simavoq. Oqarpoq suliasami uani ajalusoortoqarlunnarsimasoq: – Sullivinni avatangiisit pillugit Siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisut qallunaallu naalagaaffiata tusarniaanerini tusarniaaffigineqartartussaavoq, tamanna inatsimmi allaqqa-voq. Taamaammat illuartiinnarsinnaanngilaatigit.

Inatsisartut upernaakkut 2017-imi katersuunnerminni sullivinni avatangiiseqarnermut tunngasut tigunissaat kiisalu sullivinni avatangiisit pillugit inatsisissatut siunnersuutip nutaap suliarineqarnissai kinguartissimavaat, pineqartut assi-giingitsut tigunerini aningaasatigit kingunissaasa misissor-neqarnerat utaqqimaaramikku.

■ Ivalo Egedemit

Arbejdsmiljørådet er ikke blevet hørt i sagen om Naalakkersuisuts initiativ til at hjemtage arbejdsmiljøområdet, selvom det er en oplagt opgave for rådet

Faglig sekretær i IMAK Lisbeth Frederiksen har i en årrække været medlem af Arbejdsmiljørådet på vegne af IMAK, NPK og PK. Hun siger, at i denne sag er tingene helt løbet af sporet: – Arbejdsmiljørådet er høringspartner både overfor Naalakkersuisut og den danske stat, det står der simpelthen i loven. Og så kan man ikke bare af-vise os.

Inatsisartut har på forårssamlingen 2017 ud-skudt behandlingen af forslaget til at hjemtage ansvaret for arbejdsmiljøområdet og et forslag om en ny arbejdsmiljølov, fordi de afventer en redegørelse om de økonomiske konsekvenser ved hjemtagelse af alle de forskellige sagsområder.

■ Af Ivalo Egede

Tusarniaanernut qupperneq

Nalunngiliuk sumi, suliasat IMAK-imut tusarniaavigineqartut, malinnaavigisinnaallugit? Taamaaliorsinnaavutit tusarniaaner-mut quppernermi, nittartakkap imak.gl-ip iluaniittumi. Tassani takusinnaavat qaqugumut suliasat ataasiakkaat, uagutsinnut tu-sarniaavigineqartut, killilerneqarsimanersut, tikilluaqqusaavutil-lu misilittagarnik isumarnillu ilassuteqassallutit uagutsinnut tusarniaavigineqartunut. Allagit isummatit, uagutsinni tusarni-aavigineqartut pillugit, pineqartumut imaluunniit pineqartunut allaaseralugit. Isummatit imak@imak.gl-imut nassutikkitt.

Høringsportal

Ved du, hvor du kan følge med i alle de sager, som IMAK har i høring? Det kan du på vores høringsportal, der ligger inde på imak.gl. Der kan du se hvornår der er deadline på de enkelte sager, og du er endda meget velkommen til at bidrage med dine erfaringer og holdning til de sager, der er i høring hos os. Skriv hvad du mener om en eller flere af de sager, som vi har i høring. Send dit bidrag til imak@imak.gl.

Kalaallit ilinniartitaanermut kattuffiat

Et grønlandsk uddannelsesforbund

**Kalaallit ilinniartitaanermut
kattuffiata isumaqatigiinniarnert
sunniuteqarluarneruffigisinnaa-
galuarpai nukinnillu pitsaanerusumik
qulakkeerinnissinnaagaluarpoq
namminersulernissap tungaanut.**

**Et grønlandsk uddannelsesforbund
vil kunne effektivisere
forhandlingerne og sikre en
bedre udnyttelse af ressourcerne
på vejen mod selvstændighed**

IMAK-ip ukiuni arlalinni kajumissaarutigisarsimavaa, kattuffiit isumaqatigiinnisinnaatitaasut ikinnerusariaqartut. Ullumikkut kattuffiit 30-it sinnerlugit amerlatigisut isumaqatigiinnisinnaatitaapput, tamannalu Kalaallit Nunaata angissusaanut naleqqutinngilaq. Nukippassuit tamatumunnga atorpeqartarput, isumaqatigiinniarnerrillu kinguartoortuaannarput.

IMAK-imut siulittaasup Karl Frederik Danielsenip qularinngilaa, Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit iluaqutigissagaat kattuffiit, ilinniartitaanerup atuartitsinerullu iluani ilaasortallit, isumaqatiginnisinnisinnasutut kattuffimmut katersortuugaanni. Taassuma qitiusumik kattuffiup atorfililit tamaasa, meeraaqqerivinni perorsaasuniit ilisimatusarfimmi atuartitsisunut, isumaqatigiinniuttassavai. Suleqatiigiittariaqarluinnarpugut nukiillu atorluarnerullugit namminersortunngornissatta tungaanut.

IMAK har i flere år advokeret for, at der bør være færre centrale organisationer med forhandlingsret. I dag er mere end 30 organisationer forhandlingsberettigede, og det har Grønland simpelthen ikke kapacitet til. Der bruges rigtig mange ressourcer på dette, og forhandlingerne trækker hele tiden ud.

Formand for IMAK Karl Frederik Danielsen er ikke i tvivl om, at det ville gavne det grønlandske samfund at samle alle de faglige organisationer, hvis medlemmer arbejder indenfor uddannelsessektoren, i en fælles organisation. Hun fortæller: – I IMAK arbejder vi for, at alle, der arbejder indenfor uddannelse og undervisning, samles i en fælles organisation, et grønlandsk uddannelsesforbund med forhandlingsret. Denne centralorganisation skal skulle forhandle på vegne af alle ansatte lige fra pædagogerne i vuggestuer til underviserne på uni-

*Ilinniartitaanermut kattuffissaq meeqqerivinni
ilisimatusarfinnilu sulisut sinnerlugit
isumaqatigiinniarsinnaatitaassaaq*

*Den nye centralorganisation skal kunne forhandle på vegne af
alle ansatte lige fra pædagogerne i vuggestuer til underviserne
på universitetet*

- Amerlasuut isumaqarput Kalaallit Nunaanni Ilinni-
agartuut Kattuffiat (ASG) ilaasortanut kattuffiusoq. Taa-
maanngilaq. ASG ataatsimut kattuffiuvoq qallunaat ilinni-
agartuut kattuffiitut, tjenestemandit sinnerlugit isumaqati-
giissuteqartartoq. Sulisut, isumaqatigiissutit aallaavigalugit
atorfillit, ilaatigut kattuffiat namminersortullu akornanni
toqqaannartumik isumaqatigiittarput, allalli qallunaat ilin-
niagartuut kattuffii peqatigiillutik isumaqatigiinniartarput.

Karl Frederik Danielsen oqaluttuarpoq: – Ullumikkut
pisortat akerleriitsissinnaavaatigut, isumaqatigiinniarsin-
naasut taama amerlatigigutta. Ukiut arlalialuit matuma si-
ornatigut Hotel Hans Egedemut kattuffiit allat isummerso-
qatigiinnissamut qaaqqugaluarpagut, siunnersuutigalugulu
kalaallit aallaaviit tunuliaqutaralugit kattuffissaannik, taas-
sumalu ataani ilinniartitsinermik kattuffimmik ataatsi-
moorussamik, pilersitsissasugut. IMAK-imi piareersimaffi-

versitetet. Vi er simpelthen nødt til at samarbejde og på
den måde udnytte vores ressourcer bedre på vejen mod
selvstændighed.

- Mange tror at Akademikernes Sammenslutning i
Grønland (ASG) er en medlemsorganisation. Det er den
ikke. ASG er en paraplyorganisation af danske akademi-
ske organisationer, der indgår aftaler for tjenestemænd.
Ansatte på overenskomstvilkår overenskomster indgås
for norges vedkommende direkte mellem deres organi-
sation og selvstyret, andre danske akademiske organisa-
tioner forhandler sammen.

Karl Frederik Danielsen fortæller: – I dag kan det of-
fentlige spille os ud mod hinanden, når vi er så mange
forhandlingsberettigede. Vi inviterede ellers de andre
organisationer til et seminar på Hotel Hans Egede for
nogle år siden, og foreslog at vi skulle danne fem grøn-

gisimagaluarpaput isumaqatigiinniarsinnaatitaanitta ilaa tunniussinnaallugu, allallu kalaallit kattuffiit aamma piareersimasimagaluarpaput tamanna ajoriffissaqartinnagu, ajoraluartumilli maangaannarpoq, qallunaat kattuffiisa Kalaallit Nunaanni isumaqatigiinniarsinnaatitaanertik iperarumangimmassuk.

Qallunaat ilinniagartuut akornanni taarseraanneqartorujussuuvuq, qallunaallu kattuffiisa Kalaallit Nunaanni sivikitsuinnarmik nunassittartut annertunerusumik atu-gaat isiginiarpasinneruaat. Karl Frederik Danielsen oqaluttuarpoq, IMAK-imut nunaqavissunit ilinniagartuunit saaffiqeqakkajullutik IMAK-imut nuukkusuttunik, IMAK-ip inuiaqatigiinnik atugaannillu ilisimasaqarneru-nera pillugu, IMAK-ili isumaqatigiinniunnissaannut pi-sinnaatitaaffeqanngilaq.

■ Ivalo Egedemit

landske branche orienterede centralorganisationer herunder et fælles uddannelsesforbund. Vi var i IMAK indstillede på at afgive dele af vores forhandlingsmandat, andre grønlandske organisationer var ligeledes indstillet på at se på det med fordomsfrie øjne, men desværre blev det ikke til noget, ad de danske organisationer ikke ville afgive deres forhandlingsret i Grønland.

Der er stor udskiftning blandt de danske akademikere, og de danske organisationer ser ud til at have størst fokus på vilkårene for dem, der er bosat i Grønland i en kortere årrække. Karl Frederik Danielsen fortæller, at de i IMAK ofte får henvendelse fra fastboende akademikere, der gerne vil flytte over i IMAK, fordi IMAK kender til samfundet og de vilkår som er her i landet, men IMAK har ikke forhandlingsretten for dem.

■ Af Ivalo Egede

IMAK-ip atuartitaanermi ilinniartitaanermilu sulisut ataatsimik kattuffeqalernissaat sulissutigivaa
IMAK arbejder for, at alle, der arbejder indenfor uddannelse og undervisning, samles i en fælles organisation

Sulisunik akikinnermik akissarsialerlugit sulisitsineq – sipaarniarneq pitsaassuseq akigalugu

Social dumpning – besparelser på bekostning af kvalitet

IMAK, SIK kiisalu NPK peqatigalugit Inatsisartut
Kultureqarnermut, llinniartitaanermut,
Ilisimatusarnermut ilageeqarnermullu
ataatsimiititaanut sassarnermut peqataasimavoq.

IMAK har sammen med SIK og
NPK været med til et foretræde
for Inatsisartuts udvalg for Kultur,
Uddannelse, Forskning og Kirke

Sassarneq, atuartut sunngiffimmi susassaqtinnerannut inatsissamut siunnersuut pillugu imaqarpoq. Siunnersuut IMAK-ip tusarniaanermi isoralugu akissuteqarfigisimasaa, tamannalu quppersakkami www.imak.gl-imi tusarniaanernut quppernermi takuneqarsinnaavoq. IMAK-ip isoraa, inatsisut siunnersuut, IMAK-ip paasinninnera malillugu, sulisunik akikinnermik akissarsialerlugit sulisitsinissamut kaammattuimmat, kommunit, sipaarnissaq anguniarlugu, atuarfinni paaqqinnittarfittut aaqqissuussani sulisunik atuisinnaalersitsissammat – akissarsiat atorfeqarnermilu atukkat, Naalakkersuisut IMAK-illu akornanni isumaqatigiissutigineqarsimasut, ataallugit akilerlugit.

Tamanna Nuummi Kommuneqarfik Sermersooq-mi anertuumik atorneqareerpoq. Tamatumunnga SIK, NPK-lu kiisalu IMAK ataatsimoorlutik soqutigisaqarput, SIK-mmi

Foretrædet handlede om lovforslaget om pædagogiske aktiviteter i fritiden for skoleelever. Et forslag som IMAK har afgivet et kritisk høringssvar til, dette kan ses på imak.gl på høringsportalen. IMAK er kritisk, da lovforslaget efter IMAKs opfattelse lægger op til social dumpning ved, at kommunerne kan spare penge ved at anvende arbejdskraft fra skolepasningsordningerne i skolen, vel at mærke til en væsentligt ringere løn end de løn- og ansættelsesforhold, der er aftalt mellem Naalakkersuisut og IMAK.

Dette finder allerede sted i stor stil i Nuuk i Kommuneqarfik Sermersooq. Derfor har SIK og NPK samt IMAK en fælles interesse, idet det er SIKs og NPKs medlemmer, der bliver sat til at arbejde i skolen til en ringere løn.

NPK-llu ilaasortaata atuarfimmi sulisinneqarmata anni-kinnermik akissarsialerlugit.

IMAK isumaqarpoq, Naalakkersuisut IMAK-illu akornanni pingaarnertut isumaqatigiissut kiisalu isumaqatigiissutaasimasut unioqqutinneqartut. Taamaammatt IMAK ersarissumik Inatsisartut ilaasortaannut nalunaarsimavoq, IMAK-ip isumaqatigiisitsiniarnikkut aaliangiisitsiniartoq, isumaqatigiissutit atuuttut aallaavigalugit akissarsiaqartitsisoqarniannigippat.

Ilutigalugu IMAK-ip annertuumik nangaanartoqartippaa – minnerunngitsumik meeqqat atuarfiannik isornartorsiuiuarnermut atatillugu, kommuninut Naalakkersuisunullu pitsaassuseq pingaarnarpaatut isigineqarpasinnigimmat. Kommuneqarfik Sermersooq'mi sulisut annertuumik atorineqalereerput, inatsilluunniit sulii akuerineqanngitsoq, vikaritut ikorfersuisutullu – minnerusumik akissarsialerlugit, kiisalu periarfissinngivillugit ilinniartitsisut atuarfinni paaqqinnittarfittut aaqqissuussanilu sulisut suleqatigiinnissamut piffissalinngivillugit.

Meeqqat atuarfianni atuarfinni paaqqinnittarfittut aaqqissuussani sulisunik taamatut aallaaveqarluni atuneq qanoq ililluni meeqqat atuarfiannut atuartunullu iluaqutaassanersoq IMAK-ip takusinnaanngilaa.

Atuarfinni paaqqinnittarfittut aaqqissuussani sulisut tassanngaannaq pingasunik pisortaqalissapput. Atuarfinni paaqqinnittarfittut aaqqissuussami pisortaq, atuarfiup pisortaa ilinniartitsisullu assigiinngitsut siunnersuut mallilugu atuarfinni paaqqinnittarfittut aaqqissuussami sulisunik atuarfimmiikkaangamik iliuusissaannik ilitsersuisussat – taanna ilitsersuinissaq pisassaaq piffissartalernagu ilitsersuiffissartalernagulu.

Aaqqissuussaq imatut kinguneqaratarsinnaavoq, kommunit forskolemi ilinniartitsisut ilinniartitsisullu ikinne-rit atorfinitsinneqarnerini sipaarniartoqartoq, atuarfinni paaqqinnittarfittut aaqqissuussami sulisut assersuutigalugu ikorfersuisutut, piginnaasaat isiginiarnagit, ator-neqarnerini.

Taamaammatt IMAK-ip neriuutigaa, Inatsisartut siunnersuut taamatut isikkoqartillugu akuerissanngikkaa.

■ *Lisbeth Frederiksenimitt*

IMAK-ip isumaqatigiisitsiniarnikkut aaliangiisitsiniartoq, isumaqatigiissutit atuuttut aallaavigalugit akissarsiaqartitsisoqarniannigippat

IMAK vil rejse en faglig voldgift, hvis der ikke aflønnes i henhold til gældende aftaler

Det er IMAKs opfattelse, at det er brud på såvel hovedaftalen mellem Naalakkersuisut og IMAK samt indgåede overenskomster. IMAK har derfor klart meldt ud til Inatsisartuts medlemmer i udvalget, at IMAK vil rejse en faglig voldgift, hvis der ikke aflønnes i henhold til gældende aftaler.

Samtidig finder IMAK det meget problematisk, ikke mindst i forhold til den konstante kritik, der er af folkeskolen, at kvalitet tilsyneladende ikke er det vigtigste for hverken kommunerne eller Naalakkersuisut.

I Kommuneqarfik Sermersooq anvendes personalet allerede, før loven er vedtaget, i udstrakt grad som vikarer og støttepersoner. De får en lavere løn, og der er overhovedet ikke skabt rum for, at lærerne og personalet fra skolepasningsordninger har tid og rum til at samarbejde.

Hvordan anvendelse af personale fra skolepasningsordningerne i folkeskolen på disse præmisser skulle gavne folkeskolen og dermed eleverne, kan IMAK ikke se.

De ansatte i skolepasningsordningerne får pludselig mindst tre foresatte. Lederen af skolepasningen, skoleinspektøren og forskellige lærere, som efter forslaget skal instruere de ansatte fra skolepasningsordningerne i, hvad de skal gøre, når de er i skolen. Denne instruktion skal vel og mærke ske uden der er afsat tid og rum hertil.

Ordningen kan betyde, at kommunerne kan spare ved at ansætte færre forskolelærere og lærere, da personalet fra børnepasningsordningerne for eksempel bruges som støttelærere uanset deres faglige forudsætninger.

Det er derfor IMAKs forhåbning, at Inatsisartut ikke vedtager forslaget i den foreliggende form.

■ *Af Lisbeth Frederiksen*

Kingullermit

Allakkat utertut

Allaffeqarfimmi allakkat 100 missaanniittut pigivagut, uternikut adressip naluneqarneranik naqissusikkat. Tamanna isumaqarpoq ilissinni inuit 100-it nalunaarfigineqarsimanngitsut, IMAK'ip akileraartarfimmut sinnerlusi nalunaarutigisimasaa-nik, imaluunniit girokort utersimasoq, ilaasortaanermullu aki-ligassanik kinguaattoortoqarluni.

EQQAAMAJUK adressit allanngorpat nalunaarutigiginissaa – aamma illoqarfiup iluani nuukkaluaruilluunniit.

Ataatsimiinnerpassuit kingullermit

Allaffeqarfik ataatsimiittuaannarpoq, naapeqatigiinnikkut imaluunniit telefonikkut, ataatsimiinnerit ilaanni siulittaasoq sulisorlu ataaseq taamaallaat peqataasarput – ataatsimiin-nerni allani tamatta peqataasarpugut, apequtaavoq ataatsi-miinneq sumik imaqarnersoq. Taamaammat piffissap ilaani telefoni tigusinnaasanngilarput, kisianni kingusinnerusukkt sianerit imaluunniit mailikkut allagit, taava sianerfigumaar-patsigit.

Ilaasortanik ataatsimiititsinerit

Ilaasortat suleqatigisallu ulluinnarni ataatsimeeqatigisarneri eqqaassanngikkaanni, siulersuisut kingullermit ataatsimiissi-mapput sisamariarlutik arlaleriarlutillu ilaasortat ataatsimee-qatigisimallugit. Isumaqatigiinniarnissamut piumasaqaatissa-nik ilaasortanik ataatsimiititsisoqarsimavoq Uummannami. Upernavimmi, Ilulissani, Kangaatsiami, Aasianni, Sisimiuni, Maniitsumi, Nuummi, Paamiuni, Qaqortumi, Narsami, Na-nortalimmi Tasiilamilu. Illoqarfinni allani aasamut sulinngif-fik sioqqullugu imaluunniit augustimi ataatsimiititsisoqaru-maarpoq. Nunaqarfinnittaag tamani telefonikkut internettik-kulluunniit augustimi ataatsimiititsisoqarumaarpoq.

Siden sidst

Breve retur

I sekretariatet har vi ca. 100 breve liggende, breve som er kommet retur med stemplet ubekendt ef-ter adressen. Det betyder at 100 af jer ikke har fået besked om, hvad IMAK har indberettet til skatte-væsenet på jeres vegne, eller at girokort kommer retur, og der bliver kontingentrestance.

HUSK nu at melde adresseændring – også selvom du kun flytter inden for samme by.

Mange møder

Sekretariatet holder mange møder hele tiden enten fysiske eller pr telefon, nogle møder deltager kun for-manden og en enkelt medarbejder i, andre møder deltager vi alle i, det afhænger af mødet karakter. Derfor kan der være perioder, hvor vi ikke kan tage telefonen, men ring senere eller skriv en mail, så skal vi nok ringe tilbage.

Medlemsmøder

Foruden de daglige møder med medlemmer og sam-arbejdspartnere, har bestyrelsen siden sidst afholdt fire bestyrelsesmøder og en række medlemsmøder. Der har nu været holdt medlemsmøder om opstil-ling af overenskomstkrav i Uummannaq, Upernavik, Ilulissat, Kangaatsiaq, Aasiaat, Sisimiut, Maniitsoq, Nuuk, Paamiut, Qaqortoq, Narsaq, Nanortalik og Tasiilaq. I de øvrige byer vil der blive holdt møde en-ten før sommerferien eller i august. Der vil også blive holdt møder med alle bygder pr telefon eller via net-tet i august.

Naalakkersuisut kiisalu Ilinniartitaanermut aqutsisoqarfik

Aprilimi Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoq ataatsimeeqatigineqarpoq, aviisimilu uani tamanna pillugu atuarsinnaavat.

Taassuma ataatsimiinnerup kingorna IMAK Ilinniartitaanermut aqutsisoqarfimmut ataatsimiigiaqqusaasimavoq, ajoraluartumilli ataatsimiinneq ilisimatitsinertut isikkoqarsimavoq, IMAK ilisimatinneqarluni inatsisitut allannguutissat pilersaarutaareersut pillugit, pikkorissarnermut suleriaasissap sulissutiginera il.il. Ajoqaraluartumilli ataatsimiinneq aatsaat pivoq, IMAK-ip sunniuteqarnissaminut periarfissaa qaangiutereersoq. IMAK'illi neriutigaa Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoq Doris Jakobsen IMAK'imut nalunaaruteqarnera malillugu, siunissami ilisimatitsineq taamaallaat aallaaviginagu oqaloqatigiinnerli aallaavigineqartassasoq.

Inatsisartut

Aammattaaq IMAK SIK NPK-lu peqatigalugit Inatsisartut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu ataatsimiititaanut sassarnermut peqataasimavoq. Tamanna aviisimi uani aamma atuarsinnaavat.

Ataatsimiititaq taanna aamma IMAK-imut ullup qeqqasiorartorluni pulaarsimavoq, pisoq ileqquulersimasoq uteqqiattoq, tassanilu IMAK-ip ataatsimiititaq IMAK-ip pimoorullugu suliniutaanik allanillu ilisimatitsinnissaanut periarfissinneqarsimalluni.

Future Greenland

IMAK isummersoqatigiinnermut Future Greenlandimut peqataasimavoq. Isumasioqatigiiffik, keermiaasiit meeqqat atuarfiannut sakkortuumik isornartorsiuinermik imalik – isornartorsiuisulli meeqqat atuarfiata suna allaanersumik ingerlatissaneraa pulaffiginngilaat – taamaallaat atuartut karakterii annerusariaqartut. Ajoraluartumilli meeqqat atuarfiata imaa oqallisigineqarpiarani. Ersarissumilli Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoq Doris Jakobsen nalunaarpoq, meeqqat atuarfiat ilinniartitaanerlu isinik nutaanik isiginiarneqartariaqartoq. Nalunaarut IMAK-ip tikilluaqqusaa – takuuk uani aviisimi tusagassiutinut nalunaarut.

Naalakkersuisut og Uddannelsesstyrelsen

I april blev der holdt møde med Naalakkersuisoq for Uddannelse, det kan du læse om andet sted i bladet.

Efter dette møde har IMAK været inviteret til et møde i Uddannelsesstyrelsen, desværre havde mødet mest karakter af et orienterende møde, hvor IMAK fik orientering om blandt andet planlagte lovændringer, arbejdet med kursusstrategi. Desværre blev mødet først holdt på et tidspunkt, hvor IMAKs mulighed for indflydelse var forpasset. IMAK håber dog jf. Naalakkersuisoq for Uddannelse Doris Jakobsens udmelding til IMAK, at der fremadrettet vil blive tale om dialog i stedet for blot orientering.

Inatsisartut

Desuden har IMAK sammen med SIK og NPK været med til et foretræde for Inatsisartuts udvalg for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. Dette kan du også læse om andet sted i bladet.

Samme udvalg har også været på besøg til frokostmøde i IMAK, en tilbagevendende tradition, hvor IMAK får mulighed for at orientere udvalget om, IMAKs indsatsområdet mv.

Future Greenland

IMAK deltog i konferencen Future Greenland. En konference, hvor der igen igen blev rettet kraftig kritik af folkeskolen – dog uden disse kritikere kom ind på, hvad det er folkeskolen skal gøre anderledes, bortset fra eleverne skal have højere karakterer. Men ikke så meget snak om folkeskolens indhold desværre. Naalakkersuisoq for Uddannelse Doris Jakobsen kom dog med en klar udmelding om, at der skal ses med nye øjne på folkeskolen og uddannelsessystemet. En udmelding som IMAK hilser velkommen – se pressemeddelelsen andet sted i bladet.

Nunani avannarlerni ilinniartitsisut kattuffiisa isummersoqatigiinnerat (NLS)

Siulittaasoq Karl Frederik Danielsen NLS-imi aqutsisut ataatsimiinneranni peqataasimavoq kiisalu siulersuisunut ilaasortaq Birthe Therkildsen tunngaviusumik atuarfik pillugu ataatsimiinnermi peqataasimalluni. Ataatsimiinnerni taakkunani qulequtaq tassaasimavoq, avataaniit takkuttut qanoq ilillugit akuutinneqarsinnaanersut, ingammik meeqqat atuarfianni atuartut pillugit.

Ilinniartitsisunik ilinniartitsineq

IMAK soqutigisaqatigiinnut ilaavoq, nutaamik ilinniartitsinissamik sananissamut pilersinneqarsimasumut, ilinniartitsisut ilinniartinneqarnerannut isornartorsiuneq aallaavigalugu.

Nittartakkat ataatsimiinnerillu

Allaffeqarfiup sulissutigaa, aasamut sulinnigiffeqarnerup naalaanut ullorsiusiornissaq www.imak.gl –imi, ilaasortat tamarfik siulersuisut allaffeqarfiullu suniarneri malinnaaffigisinnaaniassammatigit. Soorunami inunnut ataasiakkaanut ataatsimiinnerit tunngasut tamanut siammarneqarnavianngillat.

Assit, filmiliornerit, facebook atuartullu.

Siusinnerusukkut oqaatigineqareersumi atortunik elektorniskiusunik, oqaatsinik, assinik allanillu tamanut siammarteqarpoq pillugu suliasat amerliartorput.

Killiligaanani oqaaseqarsinnaatitaaneq Ilinniartitsisoq-mi siuliani allaaserineqarpoq – atuarsimanngikkukku ilinnut pilutit atuaruk.

Aviisimi uani assilissat, filmit il.il. pillugit qanorlu atornerqarsinnaaneri allaaserineqarput. Sukumiisumik atuaruk, inat-sisinik unioqqutitsinniginniassagavit. Qanorluunniit assilissat Facebookimut ilisatit soqutaanngitsigigaluarpata malittarisassat malinneqartussaapput. Kiisalu sukannersunik filmiliornermut filminillu atuinnermut atuartuni peqataasuni malittarisassaqarpoq.

Allaffeqarfimmut attaveqarneq

Piffissap ilaani suleqatit suliaminnut atatillugu angalasarpit imaluunniit pikkorissarlutik / ilinniaqqillutik. Qulakkeerusukukku mailit erngerluni atuarneqassasoq, imak@imak.gl –imut nassiuguk inunnut ataasiakkaanut nassiunnagu.

■ Lisbeth Frederiksenimit

Nordisk Lærerorganisationers samråd (NLS)

Formand Karl Frederik Danielsen har deltaget i NLS styrelsesmøde og bestyrelsesmedlem Birthe Therkildsen i grundskolesektorens møde. Hovedemnet på disse møder var, hvordan man integrerer udefrakommende, herunder især med fokus på folkeskoleelever.

Læreruddannelsen

IMAK er repræsenteret i den interessantgruppe, der er nedsat i forbindelse med udarbejdelse af ny studieordning på baggrund af den kritik, der har været af læreruddannelsen.

Hjemmesiden og møder

Sekretariatet arbejder på, at der sommerferien bliver en kalender tilgængelig på www.imak.gl, så alle medlemmer kan følge med i, hvilke aktiviteter bestyrelsen og sekretariatet deltager i. Der vil selvfølgelig ikke blive tale om offentliggørelse af møder, der handler om personsager.

Billeder, filmoptagelser og Facebook

Som tidligere omtalt kommer der et stigende antal sager om anvendelse af elektroniske midler og offentliggørelse af ytringer og billeder. Vi bragte en artikel om ytringsfrihed i forrige nummer af Ilinniartitsisoq, hvis du ikke har læst den så gør det, for din egen skyld.

I dette nummer er der en artikel om hvordan billeder og film må anvendes. Læs den omhyggeligt, så du ikke kommer til at overtræde lovgivningen. Uanset hvor uskyldig de billeder, du lægger op på Facebook kan synes, er der regler, der skal overholdes. Ligesom der er strenge regler vedrørende optagelse og anvendelse af film og video, hvor der er elever involveret.

Kontakt til sekretariatet

I perioder er nogle af medarbejderne på tjenesterejser eller kurser/efteruddannelse. Vil du være sikker på at din mail bliver læst hurtigst muligt, så send den til imak@imak.gl i stedet for til enkelt personer.

■ Af Lisbeth Frederiksen

Ataatsimoorussamik sillimmasiisarnermut aaqqissuussaq Gruppelivsordningen

Pisortat akisussaaffigivaat sulisutik tamaasa, IMAK
aallaavigalugu isumaqatigiissutip ataaniittut,
ilitsersuutissallugit ataatsimoorussamik
sillimmasiisarnermut aaqqissuussanut marlunnut
assigiinngitsunut ilaammata

Det er ledernes ansvar at vejlede
de ansatte om at alle ansatte
efter IMAK overenskomst/aftale
er omfattet af to forskellige
gruppelivsordninger

2014-imiilli, IMAK aallaavigalugu isumaqatigiissutip ataaniittut pisortani sulisut tamarmik, ataatsimoorussamik sillimmasiisarnermut aaqqissuussanut marlunnut assigiinngitsunut ilaapput.

Aaqqissuussaq aallaqaataani GL 94001-imik ateqarsimavoq, taannalu tunuliaqutaralugu 370.000 kr., meeqqanullu tamarmik 21-it ataallugit ukiulinnut 30.000 kr., toqusoqarnerani tunniunneqartarput.

Isumaqatigiissut nutaaq ateqarpoq 98581 IMAK, taannalu tunuliaqutaralugu qaavatigut 100.000 kr. toqusoqartillugu kiisalu qaavatigut 100.000 kr. perulunnartumik napparsimasoqartillugu tunniunneqartarput.

Lisbeth Frederiksen oqaluttuarpoq: – Maluginiassavarsi maannakkut immersugassat marluk immikkut ataatsimoorussamik sillimmasiinermut aaqqissuussamut normullit immersugassagit. Pisortap ilitersuunnissarsi akisussaaffigivaa, pisortallu allaffimmini ilitersuut piareersimatippaa.

Isumaqatigiissut nutaaq 1. april 2014-imiit atuutilerpoq, sulisullu Ataatsimoorussamik sillimmasiinermut aaqqissuussamit, 14. april 2014 kingorna, napparsimasoqartillugu tunineqarsimasut, immersugassanik marlunnik nassiusereersimanngikkunik, immersugassamik aamma isumaqatigiissutip nutaap normuanik normulimmik nassiusseqqittariaqassapput.

Tamanna aamma atuuppoq 1. april 2014 kingorna toqusoqarsimatillugu. Pisortanut sinniisunullu tamanna maluginiaq-quneqarpoq, ilaatigullu qimataasimasut ikioqqullugit immersugassamik aammaarlutik immersuineranni.

Siden 2014 har alle ansatte efter IMAKs aftale/overenskomst på det offentlige område været omfattet af to forskellige gruppelevsforikringer.

Den oprindelige ordning hedder GL 94001, og gennem den udbetales der nu 370.000 kr. og 30.000 kr. for hvert barn under 21 år ved dødsfald. Dertil kommer 100.000 kr. ved kritisk sygdom.

Den nye aftale hedder 98581 IMAK, og gennem den udbetales yderligere 100.000 kr. ved dødsfald og yderligere 100.000 kr. ved kritisk sygdom.

Lisbeth Frederiksen fortæller: – I skal altså være opmærksomme på, at der nu skal udfyldes to skemaer med hver sit aftalenummer til gruppelev. Det er lederens opgave at vejlede jer om dette, og lederen har derfor en vejledning klar på sit kontor.

Den nye aftale er gældende fra 1. april 2014, så er der ansatte, der har fået udbetaling fra Gruppelev på baggrund af sygdom, der er konstateret efter 14. April 2014, så skal vedkommende, hvis der ikke allerede er indsendt 2 skemaer, indsende endnu et skema med angivelse af det nye aftalenummer.

Det samme gælder dødsfald efter 1. april 2014. Lederne og tillidsrepræsentanterne bedes derfor være opmærksom på dette og være eventuelle efterladte behjælpelige med at få udfyldt endnu et skema.

*Atuarfik Edvard Krusep Atuarfiani anitsiarfik
Majip qaammataani Atuarfik*

*Frikvarter på Atuarfik Edvard Kruse i
Uummanaq i maj måned*

Akuersissut aaliangersimasoq ukiumut ataasiarluni

Nuummi Atuarfik Ukaliusami aaliangersimasumik ileqqoqarput assinik videonillu atuarfimi akuersinissamut. Atuarfiup angajoqqaat atsiqqusarpaat, taamaalliluni atuarfik meeraannik assiliisoqarniarpat filmiliortoqarniarpalluunniitt akuersissuteqalissammat. Ukiumut ataasiarluni ileqqoq aaliangersimasuuvoq ukiup atuarfusup aallartinnerani. Taamaalliluni isumagineqareertarpoq.

Apereqqaarpit?

Har du spurgt om lov?

Assigiinngitsut amerlasuut maluginiartariaqarpatit atuarfimmi sulinernut atatillugu meeqqanik inuusuttunillu assiliisaguit

Der er mange ting, som du skal være opmærksom på, hvis du tager billeder af børn og unge i skolen i forbindelse med formidling af dit arbejde

Atuarfinni sulisut amerlasuut atuartititik piffinni assigiinngitsuni assilerusullugillu filmilarerusuttarpaat. Assilisat atuarfiup iluani atuartitsinerup nalilersorneranut atorniarlugit siunertari-neqarsinnaavoq. Imaassinnaavoq assilisat atuarfiup nittartagaanut ilerusunneqartut imaluunniit angajoqqaat atuartullu avitse-qatigerusunneqartut imaluunniit silarsuup sinneranut asser-suutigalugu YouTube-mut ilerusunneqartut. Taamatut filiminik videonillu avitseqateqarneq suunngitsuusaarsinnaavoq, kisia-niili apeqqutit killilersukkallu arlallit maluginiartariaqar-put, ingammik inunnut paasissutissanik suliarinnittarnermut inatsit kiisalu meeqqat inuusuttullu illersorneqarnissaat.

Akuersisussaataitanermut piumasaqaat kiisalu meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukiullit tusarniartussaannerat

Inatsisit akuttunngitsumik piumasarisarpaat inunnut paasissutissat suliarilinninneranni akuersisummik peqqaartariaqar-neq. Akuersisummik piumasaqarnissamik piumasaqartoqar-pat, akuersissut angajoqqaatut akisussaaffimmik piginnittup tunniutissavaa aamma inuusuttup nammineq, taanna ima in-erisimalersimatigiguni akuersinerup itigartitsinerulluunniit kingunissaa takusinnaalersimassallugu. Aammattaaq FN-ip meeqqat pillugit isumaqatigiissutaata innersuussutigaa, mee-q-qat tamarmik isummaminnik anitsisinnaasut tusarneqartassa-sut.

Mange der arbejder på skolerne vil gerne fotogra-fere eller filme deres elever i forskellige situationer. Formålet kan være at bruge optagelserne til at eva-luere undervisningen internt på skolen. Det kan man ønske at lægge optagelserne ud på skolens hjemmeside, eller at dele det med forældre og elever eller resten af verdenen via eksempelvis You Tube. Denne deling af film og video kan virke uskyldig, men faktisk er der flere spørgsmål og begrænsnin-ger, som man skal være opmærksom på navnlig i forhold til persondatalovgivningen og hensynet til beskyttelsen af børn og unge.

Krav om samtykke og høring af børn og unge under 18 år

Lovgivningen stiller ofte krav om at der skal ind-hentes et samtykke, før man må behandle en per-sonoplysning. Hvis der stilles krav om samtykke, skal samtykket som udgangspunkt gives af foræl-dremyndighedens indehaver og eventuelt også den unge selv, hvis denne er moden nok til at overskue følgerne af, at samtykke gives eller nægtes. FN's børnekonvention henviser endvidere til, at ethvert barn, der er i stand til at udforme sine egne syns-punkter, skal høres.

Meeqqanik assitigut immiussineq inunnik paasissutissanik suliarinnittarnerup inatsisaata ataaniippoq

Inunnik paasissutissanik suliarinnittarnerup inatsisaata atuuffia tassaavoq, elektroniskimik paasissutissanik tamatigoortumik ilaannakortumilluunniit suliarinnittarnek.

Inunnit paasissutissanik suliarinnittarnerup inatsisaata ataaniissagaanni aammattaaq piumasaqaataavoq suliarinninnerup ilagissamagu 'inunnut ataasiakkaanut paasissutissat'. Inunnut ataasiakkaanut paasissutissat tassaapput suugaluartulluunniit paasissutissat inummut kinaassusilikkamut imaluunniit kinaassusiligaanngitsumut (nalunaarsukkamut). Tassa imaappoq taaguut 'inuunmut ataasiakkaanut paasissutissat' assersuutigalugu aamma assiusinnaammat. Apeqqutaanngilaq kinaassusersinissamut paasissutissaq tamanit ilisimaneqaralarpat imaluunniit imaaliillaanaq pissarsiarineqarsinnaagaluarpat. Ilisimannittumilluunniit taamaallaat paasissutissaq paasineqarsinnaasuugaluarpat, isumasiornerata iluaniippoq. Nalilersuinermini inuk ilisarineqarsinnaanersoq, atortorissaarutigineqarsinnaasut tamaasa kinaassusersinissamut atorneqasapput paasissutissanik akisussaasumiit imaluunniit kimilluunniit.

Meeqqanik assiliineq aallaaviusumik inunnut paasissutissanik suliarinnittarnerup inatsisaata iluaniinngilaq, assilisag suliarineqanngippat. Tassa imaappoq, illit imaluunniit atuarfiup aallaaviusumik klassit imaluunniit meeqqat anitsiartarfimiittut assilisinnaavasi. Atuarfullu imaluunniit illit asseq toqqorukku imaluunniit ingerlaannartumik internettikkut ilanngukkukku, tassaassaaq inuit ataasiakkaat pillugit paasissutissanik suliaqarneq, qanorluunniit meeqqat ilisarineqarsinnaanngikkaluarpata. Inunnut ataasiakkaanut paasissutissaasapput arlaata kikkuunersut paasippagu. Tassa imaappoq inuit pineqartut ilisarineqarsinnaasapput. Taamaammat inunnut paasissutissat pillugit inatsit meeqqanut assiliinernut atorneqarsinnaavoq, assimiittut ilisarineqarsinnaappata.

Assitigut meeqqanik immiussinermi killilersuutit

Tamannali isumaqanngilaq immiussat atoqqusaanngikkikit, kisiannili atornissaat sinaakkusersorneqarpoq, apeqqutaallunilu qanoq ililluni ingerlateqqinneqarnersoq.

Aallaqqaammut qulakkiissavat, paasissutissat katersukkat (uani immiussineq) suliarineqassasut paasissutissanik suliarinninnermi ileqqut pitsaasut malillugit, tamannalu ileqqoq tunngaviuvoq. Tassa imaappoq, suliarineri naleqqussagaasapput inatsisillu malissallugit. Meeqqanik inuusuttunillu immiussineq atuarnermut atatillugu, atuarfiup nammineq nalilersuinermini; nittartakkamut il.il. naleqqussagaasutut inatsisillu malillugit atorneqartutut taaneqarsinnaavoq, meeraq/meeqqat

Billedoptagelser af børn omfattet af persondataloven

Persondataloven gælder for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling.

For at være omfattet af persondataloven er det endvidere en betingelse, at behandlingen omfatter 'personoplysninger'. Personoplysninger er enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (den registrerede). Det vil sige at begrebet 'personoplysninger' som for eksempel foreligger i form af billede også er omfattet. Det er uden betydning, om identifikations-oplysningen er alment kendt eller umiddelbart tilgængelig. De tilfælde, hvor det kun for den indviede vil være muligt at forstå, hvem en oplysning vedrører, er tillige omfattet af definitionen. Ved vurderingen af, om en person er identificerbar, skal alle de hjælpemidler, der med rimelighed kan tænkes bragt i anvendelse for at identificere den pågældende enten af den dataansvarlige eller af enhver anden person, tages i betragtning.

En billedoptagelse af børn er som udgangspunkt ikke omfattet af persondataloven, når der ikke sker en behandling af optagelsen. Det vil sige, at du eller skolen som udgangspunkt godt må tage et billede eller filme din klasse eller børn i skolegården. Lagger du eller skolen derimod optagelsen for at anvende den senere eller live-streames optagelsen, vil der være tale om en elektronisk behandling af personoplysninger og det uanset om man kan identificere børnene. Det er personoplysninger blot nogen kan finde ud af, hvem det handler om. Det vil sige, at personerne skal være genkendelige. Persondataloven er derfor anvendelig i forhold til billedoptagelser af børn, fordi billederne er personhenførbare.

Begrænsninger i brugen af billedoptagelser af børn

Dette betyder dog ikke, at du ikke må bruge optagelserne, men at der sættes nogle rammer for brugen og at det også afhænger af karakteren af videregivelsen.

Indledningsvis, skal du sikre, at indsamlingen af oplysninger (i dette tilfælde optagelsen) behandles i overensstemmelse med god databehandlingsskik, som er grundlæggende princip. Det vil sige, at behandlingen skal være rimelig og lovlig. Optagelser af børn og unge, i en almindelig skolemæssig sammenhæng, til brug for skolens egne evalueringer; hjemmeside mv. må antages at være rimelig og lovlig, når

Fast godkendelse en gang om året

På Atuarfik Ukaliusaq i Nuuk har de en fast procedure omkring godkendelser af fotos og video på skolen. Skolen beder simpelthen forældrene om en underskrift, så skolen får tilladelse til, at der tages fotos eller levende billeder af deres børn. Det gør de som en fast procedure en gang om året i begyndelsen af skoleåret. Så er der taget hånd om det.

Atuarfik Edvard Krusep Atuarfiani anitsiarfik
Frikvarter på Atuarfik Edvard Kruse i Uummannaq i maj måned

kanngunarsagaasutut, ittuuallannartutut nittarsaanneqartutullu saqqummiunneqanngippata.

Eqqaamassavattaq paasisutissat suliarineqartut, tulluar-tuussammata naammallutillu, siunertallu piumasarisaa qim-morlugu paasisutissat katersorneqassanngimmata, siunertal-lu kingusinnerusukkut suliarineqarneranni. Tassa imaappoq, assersuutigalugu illit assinik immiussisinnaannginnavit ilin-niartitsisup atuartitsinerata nalilersornissaa tunaartaralugu, kingornalu immiussat angajoqqaat unnukkut katerisimaar-neranni takutillugit. Tamatuma avataatigut aamma immius-sat toqqorsimaqqusaanngilatit siunertatut naleqqiunneqartoq qimorlugu. Tassa imaappoq immiussaq nalilersuinnermut ilin-nit allamilluunniit ilinniartitsisumit atorneqareerpat, taava piiarneqassaaq nalilersuinnermut tunaartaqarunnaarpat.

Tulliani eqqarsaatigisariaqarpoq immiussat inunnut ataasiakkaanut tunngasunik paasisutissartaqarner-sut. Paasis-sutissat tassaasinnaapput atuartup ataasiakkaap suminngaaneer-neranut paasisutissat; peqqissusermut tunngasut; atoqatigiin-nermut imaluunniit inuttut atukkanut tunngasunik imalinnik. Klassimik assinik immiussineq paasisutissanik taama ittunik akuttusuumik imaqsarinnasarpog. Asserli nipeqarpat, asser-suutigalugu kinguaassiutitigut tunngasunik klassi oqallittoq, immiussaq inatsisip ataaniissinnaavoq, piaarinaatsoornerun-ngimmat kinguaassiutitigut tunngasunik assiliineq. Immiussi-neq ingerlatitseqqinnerlu immiussanik taama ittunik, kimul-luunniit ingerlateqqikkaluaranni, inummut ataasiakkaamut paasisutissanik malittarisassat ataaniippoq. Taamaattoqas-sappat aallavik ersarippoq, tassa akuersissuteqartariaqartoq. Tassa imaappoq, ilinniartitsisutut atuarfittulluunniit eqeer-simaarfigisariaqarmat immiussat sunik imaqarner-sut, nalaat-sornerinnarmik immiussanik imaqqanngippata.

Immiussat nipeqqanngippata, imaluunniit immiussan-it inunnut ataasiakkaanut paasisutissanik tunngasunik ima-qanngippat, immiussaq, ingerlateqqitaq aamma/imaluunniit tamanut takutitassiaq inunnut paasisutissanik suliarinnittar-nermut inatsimmi § 6-imi suliarinninnermut malitassaq assi-giinngitsut malillugit nalilerneqassaaq.

Siulliullugu malittarisassat marluk aaliangissavaat paasis-sutissat taama ittut suliarisinnaa-neritit: Akuerineqarsimappat immiussaq atorsinnaavat, taamaanngippat eqqarsaatigisinnaa-vat soqutisaq malillugu nalilersuinnermi malittarisassami § 6, imm. 1, nr. 7. Taanna ator-neqanngippat immiussaq toqqoqqu-saanngilat, ingerlateqqequsaanngilat imaluunniit tamanut takusassiareqqusaanngilat.

Soqutigisaq malillugu nalilersuinnermi malitassaq isuma-qarpoq, immiussaq pisariaqassasoq illit imaluunniit atuarfik imaluunniit allarluinnaq, ingerlatitseqqiffiusup soqutiginnin-nini aallaavigisinnammagu, soqutiginninnerullu nalunaar-sukkamut (atuartoq) soqutiginninneq qaangissanngimmagu.

barnet/børnene ikke fremstår i en situation, der kan være krænkende, pinlige eller udstillende.

Du skal også huske, at oplysninger, som behan-dles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke om-fatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de for-mål, hvortil oplysningerne senere behandles. Det vil sige, at du eksempelvis ikke kan lave billedoptagelser med henblik på evaluering af en lærers undervisning for derefter at vise optagelserne til en forældreaften. Derudover må du ikke opbevare optagelserne læn-gere end det er nødvendigt i forhold til formålet. Det vil sige, at hvis optagelsen skal bruges til en evalue-ring af dig eller en lærer, så må optagelsen slettes når den ikke længere er relevant for evalueringen.

Dernæst skal det overvejes om optagelserne in-deholder følsomme oplysninger. Det kan være oplys-ninger om den enkelte elevs etniske tilhørsforhold; helbredsmæssige; seksuelle eller sociale forhold. En billedoptagelse af en klasse vil sjældent indeholde sådanne oplysninger. Men hvis der samtidig er en lydoptagelse, eksempelvis af en klasse der diskuterer seksualitet, kan optagelsen være omfattet, fordi det ikke er tilfældigt, at der optages oplysninger om sek-sualitet. Optagelse eller videregivelse af sådanne op-lysninger, uanset hvem dette måtte være til, vil kun-ne være omfattet af reglerne om følsomme oplysning-er. I sådanne tilfælde er det klare udgangspunkt, at der skal foreligge et samtykke. Det vil sige, at man som lærer eller skole, skal være opmærksom på, hvad optagelserne indeholder, hvis det ikke er tilfældigt, at optagelserne indeholder oplysninger.

Indeholder optagelser ingen lyd, eller kan der ikke af optagelserne udledes nogle følsomme oplysninger, må optagelsen, videregivelse og/eller offentliggørelse vurderes efter persondatalovens § 6 forskellige be-handlingsregler.

Der er primært to regler, som afgør om, du må behandle sådanne oplysninger: Er der givet samtyk-ke så kan du bruge optagelsen, ellers skal du overveje interesseafvejningsreglen i § 6, stk. 1, nr. 7. Hvis den ikke anvendes, så må du ikke lagre optagelsen, vide-regive eller offentliggøre den.

Interesseafvejningsreglen betyder, at optagelsen skal være nødvendig for, at du eller skolen eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse og hensynet til den registrerede (eleven) ikke overstiger denne interesse.

En optagelse, som du laver til brug for en eval-uering af dig selv eller en anden lærer, vil sandsynlig-

Immiussaq nammineq ilinniartitsisumulluunniit allamut suliarnut nalilersuinnermut atugassat, aaliangersakkap taasuma iluaniilluarsinnaavoq. Taamaattoqarsimanissaanilli ilisimasaqartoqanngimmat innersuussutigineqarpoq akuersissummik piniaqqaarnissaq meeqqallu tusaqqaarnissaa. Naggataatigut toqquisoq immiussanillu suliaqartoq, akissuusaasuvoq inunnut paasisutissanik suliarinnittarnermut inatsit malinnissaanut.

Allat pineqartut tassaasinnaapput pisunik assinik taaneqartartut, atuartumut ataatsimut tunnganngitsut, assersuutigalugu illit atuarmiulluunniit immiussat atuarmiup festerneranit, anitsiartarfimmit il.il. nittartakkamut iliserusuttusi. Taakua aallaavikkut akuersissuteqanngitsumik tamanut takusassiarineqarsinnaapput. Immiussat assilluunniit tamaattut imaassinnaapput assilisanut kanngunarsaasutut isigineqartut, taamaammat tamanut takusassiareqqusaanatik. Immiussat assillu Intranettimut ilineqaralarunilluunniit inunnut paasisutissanut suliarinnittarnerup inatsisaani § 6, imm. 1 nr. 7 aallaavigalugu nalilersorneqartussaapput.

Ilaatigut illit atuarmiulluunniit kissaatigisinnaavaat toqqaannartumik internettikkut anitsiartarfimmit imaluunniit atuartitsinermit immiussat ikkunniissat. Tamanna aamma inunnut paasisutissatut suliarinnittarnerup inatsisaani § 6, imm. 1, nr. 7 malillugu nalilersorneqassapput, angajoqqaanit ersarissummik akuerineqarsimanngippata.

Pisunik assilinerunngippata, inuullu assiuppata atuartullu ataasiakkaat ilisariuminarlutik, siunertaappallu inuk ataaseq amerlanerilluunniit assilinissat, pinngitsoorani aallaaviussaak akuersissuteqarnissaq. Tunngavigineqarpoq ilisariuminartuunerata ajornakusoortitsinera oqimaannerummat inuit tamarmik soqutigisaannit. Assersuutigineqarsinnaavoq klassimi atuartitsinermit web-cam-imik atuineq internettimut attavilerlugu siammarneqarsinnaasumik imaluunniit inuit ataasiakkaat assiniq siammarterineq imaluunniit atuartut klassitut assignik atuarmiup nittartagaanut illilluunniit Facebookernut ikkussineq.

Uteqqiineq

Atuarmiup assinik atuarni immiussineq siunertat assigniingitsut aallaavigalugit pisinnaavoq. Inunnut paasisutissanut suliarinnittarnerup inatsisaat immiussinerit taama ittut iluaniippat, pineqartulli misilittagaqarfineqarpallaanngillat. Ersarinnerpaq isumannaannerpaarlutit tassaavoq akuersissummik pissarsineq, ilinniartitsisummi atuarmiup akissuusaaffigiva, inatsit iluanni sulinissaq. Imiussiniarlutit aaliangeruit immiussinissallu tunaartalimmik siunertaqarpat, eqqaamassavat immiussat siunertap iluani taamaallaat atussagakku, immisarlutit piiassagakku siunertaaruppat.

vis falde ind under denne bestemmelse. Der er dog ingen kendt praksis på området og derfor må det anbefales, at man først indhenter et samtykke og hører barnet. I sidste ende er det den, der lagrer og behandler optagelserne, som er ansvarlig for, at persondatalovens bestemmelser efterleves.

Andre situationer kan være såkaldte situationsbilleder, hvor det ikke er den enkelte elev, der er i fokus, eksempelvis hvor du eller skolen ønsker at lægge optagelser ud på en hjemmeside fra en skolefest; fra skolegården mv. De kan som udgangspunkt offentliggøres uden samtykke. Sådanne optagelser eller billeder kan dog være af en sådan beskaffenhed, at det må antages at virke krænkende mv. for de afbildede og må derfor ikke offentliggøres. At optagelserne eller billederne lægges ud på et Intranet er uden betydning for om, de skal vurderes i forhold til persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7.

I visse tilfælde kunne du eller skolen ønske at live-streame fra skolegården eller fra et undervisningsforløb hvor eleverne kan genkendes. Dette vil også skulle vurderes op i mod persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, hvis der ikke er givet udtrykkeligt samtykke fra forældrene.

Er der ikke tale om situationsbilleder, men et såkaldt portrætbillede, hvor det er meget enkelt, at genkende den enkelte elev, og hvor formålet er at afbilde en eller flere bestemte personer, vil det altovervejende udgangspunkt kræve et samtykke. Det begrundes i, at ulempen ved at let at kunne blive genkendt vejer tungere end interessen i offentliggørelsen. Et sådan tilfælde kunne eksempelvis være ved brugen af web-cam i klasseundervisning, der er koblet op til udbredelse på Internettet eller offentliggørelse af portrætbilleder eller klassebilleder af eleverne på skolens hjemmeside eller din Facebook side.

Opsummering

Billedoptagelser af elever på en skole kan ske med forskellige formål for øje. Persondataloven omfatter sådanne optagelser men der ikke megen praksis på området. Det klare og sikreste udgangspunkt er at indhente et samtykke, idet det er læreren og skolens ansvar, at man holder sig inden for lovgivningens rammer. Vælger du at optage og har du et legitimt formål med optagelsen, skal du huske kun at anvende optagelsen til det formål alene og at du skal slette optagelsen, når formålet ikke længere eksisterer.

Qaa iluamik Kom nu

Inunnguit pisinnaarsuugalarlutik
kingunissaanik misigissuseqanngitsut
soqutigisaqanngitsut qatsunnaqaat

Det dræner en for energi, når
nogen, som ellers kan, er
lige glade med konsekvenserne

NAMMINEQ PIGISAQ/PRIVAT

Ilinniartitsisuugama atorfinnullu tunniusimallunga, ilinniar-
tunut ajunngitsunik angusaqartitserusuttarlunga sapinngisara
atorlugu piumaffiginnittaqaanga kaammattuillungalu oqaaq-
qissaarisarlunga.

Ataasinnguuarluunniit ilikkartissinnaagukku paasitissima-
gukku, inuttullu naleqassuseqarneranik akisussaassuseqarne-
ranik, imminullu tatiginerulernissaanik, paasitissimagukku,
taava tunniussaq uannut annertuvoq.

Ullulli ilaanni minutsialunnguani misiginartarpoq, nukip-
passuit atulussinnarlugit, inuit sulinissamut atuariartornissa-
minnulluunniit tunniusimanngitsut takusinnaallugit, qanoq
ajornartorsiutaanera inuiaqatigiinni qulaajaaffigineqaraluaru-
ni.

Illumut inuiaqatigiinni suliffimmut atuarfimmullu takku-
tinngitsoortarnerup qanoq akisutiginera, suusupaginninnerup
taassuma tuniluuttarneri.

Inunnguit pisinnaarsuugalarlutik kingunissaanik misigis-
suseqanngitsut soqutigisaqanngitsut qasunat. Killeqanngitsu-
mik qanorsuaq ilioraluarunilluunniit soorlu soqutiginninngit-
sut, 'kinguneqartitsisoqarneq' ajormat.

Aali ilai oqaluttut, atuarfik sakkukinnerartarlugu, uffalu
aamma tunniussinnaasaat killeqarsinnaasut.

Taamaammat kikkuugalaruttaluunniit, meeqqagut, ila-
quttagut, ikinngutigut, allallu inoqatigut avatangiisigut, angu-
niakkamut takkuttuarnissamut akisussaassuseqarnissamut
kaammattueqataagit.

Qanorluunniit ullulukkaluaruit, aliasuuteqaruit aammalu
artornaraluartumik nalaataqaraluaruit sapinngisannik piffis-
saq ataqqillugu takkuttuarit.

Som lærer er jeg pligtopfyldende omkring mit arbej-
de. Jeg vil gerne have at de studerende får gode resul-
tater, og jeg stiller krav, opmuntrer og formaner dem,
så godt som jeg kan.

Hvis jeg bare kan give en enkelt studerende stør-
re selvværd og ansvarsfølelse, og give vedkommende
større selvtillid, så vil det være en stor gave for mig.

Nogle dage føler man, at man har spildt mange
kræfter. Man oplever folk, som ikke lever op til deres
pligter, der undlader at tage på arbejde eller at komme
i skole.

Det kunne være interessant at få afdækket hvor
stort problemet er for samfundet. Tænk hvis vi vidste
hvor dyrt fraværet er for arbejdspladserne og skolerne,
og hvordan det smitter af på mange ting at lade stå til.

Det er vildt trættende med folk, som ellers kan,
men ikke har fornemmelse for konsekvenser og er li-
geglade. Det er lige meget hvad man gør, så er det som
om de er ligeglade, fordi der ikke er nogen konsekven-
ser.

Selvom nogen siger, at skolen ikke er skrap nok,
så er der jo grænser for, hvad skolen kan gøre ved
det. Uanset hvem du er, om du er et barn, et familie-
medlem, en ven, eller noget helt tredje i pågældendes
omgangskreds, så vær med til at motivere dem til at
møde op.

Ligegyldigt hvor dårlig en dag du har, om du har
sorgen og har oplevet tunge ting, så kom altid på ar-
bejde og overhold tiden.

■ Dorthe Katrine Olsenimit

■ Af Dorthe Katrine Olsen

Torrak! Godt gået!

**IMAK-ip, Doris Jakobsenip meeqqat
atuarfianik nutaamik isiginneriaaseqarluni
suliniarnera, ilalersorpaa.**

**IMAK støtter op om Doris Jakobsens
initiativ til at se på blandt andet
folkeskolen med nye øjne.**

Ilinniartitsisut kattuffiata IMAK-ip Kalaallit Nunaanni Suli-sitsisut isummersoqatigiisitsineranni Future Greenland-imi nuannaarutigalugu paasisimavaa, Naalakkersuisut meeqqat atuarfiannik ilinniartitaanermillu nutarsaaniarlutik aalianger-simanerat, Naalakkersuisup Ilinniartitaanermut, Kultureqar-nermut, Ilisimatusarnermut, Ilageeqarnermullu Doris Jakob-senip isummersoqatigiinnermi arlaleriarluni oqaatigisaatut.

IMAK-imut siulittaasooq Karl Frederik Danielsen oqar-poq: – Nutaarsiassaq nuanneqaaq. 2002-mimi nutarsaanerup meeqqat atuarfiat annertuumik neriorsuutigineqaraluartutut kivissimanngilaa. Taarsiulluguli nukinnik amerlasuunik atu-isoqarpoq meeqqat angusaat uuttortarniarlugit. Isumaqar-pugut ersereertoq, taamatut atuartut ilikkagassatut angunia-gassaasa sinaakkutaasalu aqunnissaat ajornakusoortoq, soorlu Atuarfitsialaap tamanna tunaartarigaa. Qanorluunniit siun-niussat ajunngitsigisimagaluarpata, kalaallit ulluinnaannut tulluuttuusimanngilaq. Nukiit taamatut atornissaat kukku-neruvoq.

Nangipporlu: – Pingaaruteqartorujussuuvooq issiaqatigiil-luta meeqqanut atuarfippu qanoq aqqissuuttariaqarnersoq oqallisinissaa. Aqqissuussaq inatsimmik allanngortitse-qat-taarnermik ilaartorusaaginnarnagu, Naalakkersuisoo Doris Jakobsen sapiitsuliorpoq ilinniartitaanermut aqqissuussineq tamaat nutarterniaramiuk.

- Ilisimasatsinnik taperseerusuppugut, suliarineranilu pe-qataanissatsinnut qilanaarluta. Meerartagut ilinniartitsisullu tamarmik atuarfimmi ulapputtut tamatuminnga akiitsoqarf-gaagut. Piaartumik aallartikkutta pitsaanerussaaq. Siunissami inuiaqatigiit tunngavissaat pitsaanerusoq piniarutsigu mas-sakkut sulisariaqarpugut. Piareeqqavugut, naggasiivoq Karl Frederik Danielsen.

IMAK-ip tungaaniit Naalakkersuisut aamma nersu-alaarusuppugut, nuna tamakkerlugu angajoqqaat siunnersue-qatigiiffissaattut siunnersuut nutaaq taamaatiinnarsimam-massuk. IMAK ilalersuerusuppoq, angajoqqaat suleqatiginerat nukittorsarneqassappat assersuutigalugu nuna tamakkerlugu angajoqqaat siunnersuisoqatigiiffiannik pilersitsinikkut, atu-arfiit siulersuisuinut qinerneqarsimasunit aallaaveqartumik.

Lærerforeningen IMAK har på Grønlands Er-hvervs konference Future Greenland med glæde erfaret, at Naalakkersuisut har besluttet at arbej-de med en reform af folkeskolen og uddannelses-systemet, noget som Naalakkersuisoq for Uddan-nelse, Kultur, Forskning og Kirke Doris Jakobsen omtalte flere gange på konferencen.

Formand for IMAK Karl Frederik Daniel-sen udtaler: – Det var en rigtigt god nyhed. Den reform, der blev gennemført i 2002, har nemlig ikke medført det gevaldige løft af folkeskolen, der blev lagt op til. I stedet bruges der rigtigt man-ge ressourcer på at måle elevernes færdigheder. Vi mener, at det klart har vist sig, at det ikke er muligt at mål- og rammestyre elevers læring på den måde, der er lagt op til i Atuarfitsialak. Uan-set hvor gode intentionerne var, så har det vist sig ikke at passe til den grønlandske virkelighed. Det er en forkert måde at bruge vores ressourcer på.

Han fortsætter: – Det er så vigtigt, at vi sæt-ter os sammen og ser på, hvordan vores folkeskole bør indrettes. I stedet for at forsøge at lappe på sy-stemet med den ene lovændring efter den anden, er det modigt af Naalakkersuisoq Doris Jakobsen at tage hele uddannelsessystemet op til revision.

- Vi vil gerne bidrage med vores viden, og glæ-der os til at deltage i processen. Det skylder vi vo-res børn og alle de lærere, der knokler i skolen. Jo før jo bedre. Et bedre fundament for fremtidens samfund kræver, at vi tager fat nu. Vi er klar, slut-ter Karl Frederik Danielsen.

Fra IMAKs side er der også ros til Naalakker-suisut, fordi Naalakkersuisut har trukket forslaget om et helt nyt landsdækkende forældreråd tilba-ge. IMAK bidrager gerne til, hvordan samarbejdet med forældrene kan styrkes f.eks. via et nationalt forældreråd, der nedsættes med udgangspunkt i de valgte skolebestyrelser.

Normu tullianut imassat

Ilinniartitsisoq septemberip qaammataani tulliani saqqummiissaaq. Imassanut siunnersuutissaqaruit, taava augustip 15-iat 2017 tikitsinnagu imak@imak.gl-imut nassiutiinnassavat. Allaaserisaq qupperneq A4 ataaseq sinnertariaqanngilaa. Ataatsimik marlunnilluunniit assitaqarsinnaappat aamma qujanassaaq. Taava uterfigissavatsigit.

■ Aaqqissuisut

Indhold til næste nummer

Næste nummer af Ilinniartitsisoq udkommer i september måned. Har du et forslag til en artikel, så send den til imak@imak.gl inden den 15. august 2017. Det må meget gerne være en kort artikel på en A4-side. Vedlæg meget gerne et eller to fotos. Så hører du fra os.

■ Hilsen redaktionen